

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólátó betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, szeptember 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- A király a nemzethez.
- Magyar urak Bécsben.
- Lesz-e balkáni háború?
- Házasság — négyesben.
- Baleset a Bécs—orszói motorcsónak versenyen.
- Háromszáz nyomorgó színész.
- Szindarab a rágalomról.
- A kurucok megérkezése Budapestre.
- Érdekes házasság.
- A kuruc állatorvos.
- A rombolások napja Aradon.
- Működik a spekuláció.
- Tarkaságok.

Uj vasut Aradmegyében.

Arad, szeptember 24.

A vidék öntudatos gazdasági fejlődését a közlekedési politika egy új iránya is jellemzi. Eddig minden vasutépítésnél az volt a fő-cél: közvetlenül, vagy közvetve közelebb jutni a középponthoz, a fővároshoz. Az új irány, ép ellenkezőleg, arra törekszik, hogy az egymásra utalt, vagy egymásnak használható vidékeket hozza egymással vasuti kapcsolatba, a minnek praktikus előnyeit nem is kell bővebben fejtegetni. A távolságok megrövidítése és a közvetítő központ nélkülözhetése mellett kifejleszti az érdek-közösséget a szomszédos vármegyék, országrészek között. Uj kereskedelmi piacokat nevel az addig kisjelentőségű helyekből és egyéb módon is hozzájárul a vidék forgalmi életének erőteljesebb fejlődéséhez.

Ez az új, nagy jelentőségű irány érvényesül a *derecske-csermői* helyi érdekű

vasut tervében, a mely az előkészítő munkálatokban meglehetősen előre jutott. Aradvármegyére azért van ennek fontossága, mert oly viszonylatban teremt kereskedelmi összeköttetést, amely eddig szinte teljesen el volt hanyagolva. Arad és a vármegye forgalma, a mint ismeretes, főként Csanád-, Békés-, Hunyadvármegyék, továbbá Temes-, Krassószörény- és Torontálvármegyék bizonyos részével volt kapcsolatban. Az új vasut Bihar- és Hajdúvármegye felé nyit kaput, amelyen a csereforgalom élénken megindulhat. Aradvármegyének e két vármegyével érintkező, illetőleg azzal közel szomszédos része ép olyan, hogy amazokkal szinte ellentétes termelést folytat és ugyanoly módon lehet segítségére egymásnak, mint a hogy például egy agrár állam és egy ipari állam a kölcsönös egymásrautaltságot okosan használhatják ki.

Aradmegyének ez a része Nagyszalonta felé élénk gabona- és állat-forgalmat irányíthat, amely bizonyos mértékben, a helyzet természetes alakulásaképpen eddig is meg volt, de kellő közlekedési eszközök és jó utak híján nem bontakozhatott ki. E mellett Aradvármegye északkeleti részén több olyan gyártelep, bánya és erdőszeg van, amelyeknek terményei az új vasut révén kitűnő piacul fogják megszerezni Bihar- és Hajdúvármegyét. Elég lesz csupán a honcói cementgyárra, halmágyacsuci és környékbeli kőbányákra, a Bokszeg-Bél körül fekvő erdők hasznofaira hivatkozni; viszont pedig a komádi kendergyár és a sarkadi cukorgyár említhetők fel oly gyártelepek gyanánt, amelyek a vidék terményeit az új

vasuti összeköttetés létesítése esetén jó áron meg fogják vásárolni.

Aradvármegyére és különösen a tervezett vasut által érintett aradmegyei községekre előnyt jelent, hogy abban az irányban kapnak vasuti összeköttetést, amelyben arra tényleg szükség van: tehát a vármegyei székhely felé és saját járásuk és járásbíróóságuk székhelye felé és áruik piaca felé. Mindezeket az előnyöket bizonyára értékelni tudja a vármegye, amely fejlődéséből, vagyonosodásából legtöbbet annak köszönhetett, hogy vezetői már évtizedekkel ezelőtt szívós erővel támogatták azokat a törekvéseket, amelyek Aradvármegyét a szomszédos vármegyékkel és vidékekkel kötötték össze. De meg kell, hogy becsülje az új vasuttervet azért is, mert a vármegye e darabján a jó utak hiányát fogja pótolni és nem utolsó sorban annál fogva is, mert az új vasut révén a vármegye lakosságának egy része új, vagy fokozottabb keresethez jut s ez a vidék vagyonosodását segíti elő.

A derecske-csermői vasutnak már a helyszínelésen dolgoznak az engedélyesek mérnökei s a vasut közigazgatási bejárása a kora tavasszal megtartható lesz. A hozzájárulások kérdése szépen halad a megoldás felé, csak a vonal aradmegyei részén van hátra néhány érdekelt s a kilátások itt is nagyon biztatóak. Bizonyára Aradvármegye sem fog elzárkozni az új vasuti vonal támogatása elől, amely a vármegye gazdasági jelentőségét van hivatva fokozni és megadja az anyagi hozzájárulást törzsrészvények jegyzésével.

A nattyudal.

Irtá: Paizs Ödön.

Ott állt a hid közepén. Alatta aludt a Duna. Csöndesen simultak egymáshoz a hús hullámok, csak néha rezzenetek meg, ha a szellő szelíden surolta a hátukat. Alig látott le a habokig, sűrű sötétség feküdt rá az egész tájakra, csak a parti gázlámpák fénye táncolt a nyugvó vizen. Egy-két pillanatig még ott vibráltak a víz tükörén, aztán elnyultak hosszú, fényes sávot rajzoltak rá a halak folydogáló vizre...

A vén színész a mélységbe bámult. Ugy tettszett neki, mintha két hullám lassan szétvált volna. Csöndesen egymásra hajoltak, nagy üreget vájtak ki a habokban: körülbelül két méter, szűk, mintha a természet szabták volna a vizes koporsót... De aztan esüggadten elmosolyodott. A kacaj a szája szögletén meghúzódott, nem mert széjjel terpeszkedni és ezért olyan furcsán vigyorította el az orcáját. A mosolyból nagy fájdalom, valami lemondásfele rezgett ki. Olyan volt a mosolya, mint aki már túl van mindenben, aki megmosolyogja saját magát és szembe kacag az élettel: csak jobb jöhet, rosszabb már nem lehet...

És lassan elgondolta azt is, hogy most már nem először áll itt. Halványan visszaemlékezett, hogy már sokszor bámult bele fénytelen szemmel a puha hullámokba, sokszor nyílt már meg előtte ez a csöndes koporsó.

Az első csalódásra még emlékszik is. Reggeltől estig robotolt a kenyérért, de ami időt meg tudott magának takarítani a megszámlált percek-

ből, egy versnek szentelte. Hogy mi volt a címe, a tartalma, hogy ki írta, már nem emlékszik. De akkor annyira abban a hangulatban élt, hogy egygyé vált a költővel, hogy meg az érzésük is közös volt. Minden szavát magába szívta, a gondolatok is az övé lettek, a sok gyönyörű szó megkapta a szívét. És ekkor határozta el, hogy nem tartja magában azt a sok szépet, úgy érezte, hogy másnak is jóga van abból a kincsből elvenni sokat és sokat, amit csak ő értett meg igazán. Eljött a várvavárt mulatság, ahol kiállt a pódiumra és szavalni kezdett.

Amikor az első szavak zuga, dübörögve előtörték a torkából, az emberek összenéztek, fölcillant a tekintetük és a következő pillanatban zúgó nevetés morajlott végig a hallgatóságon. Kacagtak, viháncoltak, a vége fütty, csuf bukás volt.

És akkor idejött. Eimenekült onnan, iderohant. Kétségbeesett fájdalom vett erőt rajta, nem bírta tovább. Érezte, hogy nem éruik meg. Fájt neki, hogy az emberek csak mosolyognak, nevetnek rajta, pedig az a sok merész, szép gondolat már égeti a lelkét, meg kell osztani másokkal, nem maradhat csak az övé.

Lenn a hullámok háborogtak. Az egyik a másikkal csapódott és a zaj olyan különösen kiáltott föl, hogy a férfi úgy érezte, hogy még az apró vizesöppök is kacagnak rajta. Halak szétvált két hullám és a fiatal teste lomán bukott bele a habokba.

Szerencsére kimentették. Az ágyához eljött valaki, aki együtt érzett vele. Az is lehet, hogy

nem ült le melléje senkise, csak a lázalmából csöppent oda egy szomorú, sápadt fiú. Szelíd kezével gyöngéden végigszaladt a fiú arcán és csöndesen biztató szavakat sugott a fülébe:

— Eddig homályos, rejtelmes volt nekem az a költemény, de most világos, gyönyörű. Dolgozz tovább és ird le, amit sejtessz. A hangod nem szaválásra teremt. Sikoltások kelnek ki a tompa, zúgó hangtömegből, ha fájdalmad van; rikoltnak a szavak, ha nevetni akarsz...

És ez lett a fiú vége. Amiket elgondolt, papírra vetette. De amíg gondolatai, érzései leheletfinomak, gyönyörűek voltak, a szavak otrombán, erősen brutálisan hullottak ki a tollából, darabos, esetlen volt a stílusa.

De azért folyton irt. Valami örült lázas vágy fogta el s minden gondolatát a papírra akarta vetni. Néha-néha órák hosszat törte a fejét egy elszalasztott gondolat miatt, rosszkedvű lett, lehangoit, nagy fájdalommal nézett az emberek szemébe, akik gondtalanul rohantak el mellette és talán sohase tudják meg, hogy azon a délután mennyit vesztek...

Csak nehezen, nagyon nehezen tudta a sok rakoncátlan ideát egy novellába sűríteni. A mesevel, a kompozícióval nem sokat törődött, csak a gondolatok csapongtak féktelenül minden sorában. Semmit se tudott úgy látni, mint a többi emberek. Sokkal színesebb, melegebb volt előtte a világ, a reformátor szemüvegén keresztül értek el hozzá a dolgok, mindent csak megjobbitva, tökéletesítve tudott megérezni.

Az egyik reggel nagy boldogsággal ébredt.

És a vasut forgalmi hivatása mellett tálán meg lehet említeni azt is, hogy magyar- és románlakta vidékeket köt össze a civilizáció egyik leghathatósabb eszközével, a vasutal. A gazdasági összeköttetés nem maradhat szellemi hatás nélkül és a gazdasági érdekközösség bizonyára szilárdabbá építi a békét és harmoniát azok között, akiket a nyelv, meg a faji érzés szétválaszt. Egy okkal több ez, hogy az új vasut építőit Aradvármegyében a rokonszenv és a jóakarát fogadja.

A király a nemzethez.

— Ferenc József a háboru ellen. — A delegációs trónbeszéd. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, szeptember 24.

A magyar delegáció tagjai ma délelőtt 11 órakor a magyar ház delegációs termében összegyűltek, hogy meghallgassák Láng Lajos bárónak, a delegáció elnökének a Hofburgban való fogadtatás alkalmával ő felségéhez intézendő beszédét.

Háromnegyed tizenkét órakor a delegátusok diszmagyarba öltözve hosszú kocsisorban a Hofburgba vonultak, hogy ő felsége színe előtt megjelenjenek. Bár a bécsi közönség érdeklődése kissé megesapant, mindazonáltal sokan várakoztak a Bankgasseban és az innen a Hofburghoz vezető utcákon és élénk érdeklődéssel figyelték a nemzeti díszben elvonuló delegátusokat.

A magyar delegáció élén Láng Lajos báró, a delegáció elnöke a következő beszédet intézte ő felségéhez:

— Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk! Midőn a magyar országos bizottság hagyományos hódolatát fejezzük ki, első sorban hálát akarunk adni az isteni Gondviselésnek azért, hogy Felségedet abban a korban, melyben másoknál az erőhanyatlás és törődöttség jelei mutatkoznak, ily tüneményes erőben és egészségben tívözölhetjük. Ez annál becsesebb ránk nézve, mert ennek köszönhetjük, hogy Felséged még mindig a delelő férfikor törhetetlen munkaerejében a köteleességteljesítés legtökéletesebb mintaképe gyanánt áll mindkét államnak mindenrangú és rendű fia előtt. E nemes példát követve, igyekszünk mi is megfelelni az alkotmányok kereté-

ben ránk várakozó feladatoknak és lelkiismeretesen fogjuk tanulmányozni a Felséged kormánya által előterjesztett javaslatokat. Megkönnyíti munkánkat az a szerencsés körülmény, hogy a monarchiának és Felséged trónjának érdekei teljesen megegyeznek a magyar nemzet világ-érdekeivel. Ezen magyar országos bizottság minden alkalommal hangoztatta ragaszkodását a hármasszövetséghez, amelynek alapjait Felséged bölcsessége rakta le. Ennek odaadó és hű ápolását ajánljuk ma is, midőn évről évre fokozódottan győződhetünk meg arról, hogy a hármasszövetség az európai béke legerősebb záloga és hogy a monarchia tekintélyének és nagyhatalmi állásának csorbitatlan megőrzése mellett ennek segítségével biztosíthatjuk magunk számára leginkább a béke áldásait. A magyar nemzet minden tagját szomorú érzéssel tölti el az a háboru, mely szövetségünk, Olaszország és hagyományos jóbarátunk, a török birodalom közt immár hónapok óta dul és kétségkívül igen hátrányosan befolyásolja egész Európa és ezzel hazánk közgazdasági viszonyait is annál is inkább, mert amíg a háboru folyik, mindig tartanunk kell attól, hogy azzal újabb nehéz és kényes kérdések merülnek fel. Ily körülmények közt szerencsés inspirációnak kell tartanunk, hogy külügyi kormányzatunk Balkán ügyeit a nagyhatalmak közt eszmecsere tárgyává tette és e bátor kezdeményezést a legnagyobb rokonszenvvel fogadjuk, mert erős meggyőződésünk, hogy még a leginkább érdekelt és ezért bizonyos fokig természetszerűleg érzékeny ottomán birodalom is épen a mi monarchiánkban keresheti és találhatja meg a százados hagyomány által igazolt, minden önérdéktől ment önzetlen jóakaratot. A véderőnek időközben bekövetkezett nagy reformja által a törvényhozás megadta a monarchiának azon eszközöket, a melyek a helyes politika elengedhetetlen feltételei. Készséggel hozzuk meg azon áldozatokat, a melyeket a monarchia nagyhatalmi állása egész hadseregünk fejlesztése érdekében megkövetel, abban a biztos meggyőződésben, hogy ezen áldozatok a jelen előirányzatban a korábban megállapított keretek közt mozognak, dacára annak, hogy a politikai helyzet időközben súlyosabbá vált.

— Hódolatteljes tisztelgésünket azzal a hő kívánsággal fejezzük be, mely meleg visszhangra

talál nemcsak ezen országos bizottság, hanem a magyar nemzet minden igaz, hű fia szívében, hogy a kegyelem Istene éltesse és tartsa Felségedet az idők folyása által meg nem támadott mai üde életerejében, a magyar nemzet javára és dicsőségére, az évek megszámlálhatatlan és beláthatatlan során. (Éljen a király!)

Ő felsége erre következőleg válaszolt:

— Hű ragaszkodásuk biztosítását megelégedéssel fogadom és azért legmelegebb köszönetemet nyilvánítom. Monarchiánk viszonya az összes hatalmakhoz állandóan és minden irányban barátságos jelleggel bír. Támaszkodva benső és az évek hosszú során át kipróbált szövetségünkre a német birodalommal és Olaszországgal, külső politikánkat, mint a multban, úgy a jelenben is állandóan az a törekvés irányítja, hogy a monarchia érdekeit szem előtt tartva, a béke fenntartását előmozdítsuk.

Öszinte rokonszenvvel kísérjük olasz és török államférfiak abbeli munkálkodását, hogy közvetlen és nem kötelező eszmecserek útján megtalálják ez alapot, amelyen a mindkét félre nézve tisztességes béke, meg lenne köthető. A közeli Keleten uralkodó zavaros politikai helyzetre való tekintettel külügyi kormányzatom eszmecsereit indított meg a hatalmak között, amely eszmecsereinek eredményeként megállapítható az összes érdekeltnek az az óhaja, hogy a Balkán félszigeten a nyugalom és a status quo fenntartassék. Az új hadügyi javaslatok elfogadása folytán hadseregünk és hadi tengerészetünk béke állománya örvendetesen gyarapodott és emellett a hadkötelesek legnagyobb részére nézve a tényleges szolgálati kötelezettség terhe lényegesen megkönnyebbült. Hadügyi kormányzatom ez évi költségvetési követelése, tekintettel a két állam pénzügyi helyzetére, csupán az elkerülhetetlenül szükséges mértékre szorítkoznak.

— Haditengerészetünket az a kialakítás, a melynek megkezdését az Önök áldozatkészsége lehetővé tette, képesíteni fogja arra, hogy fokozott mérvben teljesíthesse gazdasági érdekeinknek mind nagyobb mérvben szükségessé váló védelmét.

— Ertelve azzal a bizalommal, hogy önök a megszokott hazafias buzgalommal fognak feladatukkal foglalkozni, munkálkodásukhoz a leg-

Tegnap kapták meg a lapnál, a forradalmi lapnál a cikkét és ma olvashatja a dicsérő, ujjongó, a lelkesítő kritikát. Futva rohant az utcán, nagy zajjal csapta ki az ajtót, türelmetlenül szűrösölte a kávéját és csak akkor lapozta föl az egyes oldalakat. Kéjes gyönyörrel, lassan, mint a kártyások szokták az utolsó lapot, ha sok a tét rajta. Mindegyik oldalon azt képzelte, hogy majd elé ugrik a cikke, nagy, hatalmas betűkkel szedve, tán még csillag is lesz mellette és alatta a szerkesztő örömteli, de mégis büszkélkedő kijelentése, hogy egy őszent, a jövő emberét ő mutatja be először az olvasók ezreinek...

Apró, petit sorral tényleg ott pirult a neve egy visszaütés mondat előtt. Azt hitte, hogy ebben a pillanatban vége van, ezt nem bírja elviselni. Egy-két percig lanyha tekintettel nézett maga elé. aztán csöndesen, lemondóan megvisszatalódott:

— Nem értettek meg, meg nem értettek meg. Az én tudományom messzire előre nyargal, ők csak lassan törtetnek utánam...

És meg nem értett nagyságok, csak haláluk után fölfedezett költők, írók, tudósok rajzolódtak a pillantása elé. Megint megerősödött, a kétségbeesett ráncok észrevétlenül elmosódtak a homlokán, valami mosolyféle is rászállott az arcára és már úgy érezte, hogy megtalálta az igazságot. Igen, igen, engedni kell az eszméiből. Az alapgondolatot megtartani, de a sok újat, a sok szépet egy kissé lecsiszolni, hogy akik nagyon alant járnak is megértsék. És így tett. Egymásután dobta vissza az írásait, de ő csak folyton mérleget:

— Még nem elég, még mindig nagyon magas nekik...!

Végre állást kapott egy lapnál. Csak hosszú lelkitusa után fogadta el. Novellákat kellett fordítania kis francia írótól és akkor is hátra került, a hirdetések közé, mintha a lap szégyenkezne miattuk. De azért dolgozott szorgalmasan. A fordítások minden idejét lefoglalták, a maga szent, nagy, átalakító gondolatainak nem maradt semmi. Lassan-lassan megint engedett: és egy-egy eszméjét elszórta az idegen írás között. Aztán másnap idegesen, remegve vette kezébe a lapot. A mondata — az ő eredeti mondata — ott állt erősen, olomba öntve, a többi, sok-sok idegen eszme között. És önkéntelenül is elolvasta ezerszer, meg még többször. Mindig sebb és sebb lett és mindig hitványabb és gyatrább a léha francia felületes szómlésztése...

És egyszer valami különös történt meg vele. Ismét az ő gondolatát olvasta, amikor hirtelen elmosódtak a szemei előtt, megmozdultak, végigszaladtak a soron, átugrottak a következőre és örült vágatással végigrohantak az összes tárcalábakon. Megsimította a homlokát; eltűnt minden. De már hiába volt. Egyszer az ő tárcáját, az ő eredeti novelláját látta nyomtatásban a sok üresség, számság helyett.

Egy kissé még megremegett a keze, amikor a saját elbeszélését odanyomta a szerkesztő kezébe és a neve helyett egy francia állott ott stafázsnak. Csak akkor könnyebbült meg, amikor a szedőgyerek elszaladt vele a nyomda felé.

És másnap tényleg benne volt. Mintha valami finom italt szűrösölt volna, habzsolta a so-

rokat. Kutatva vizsgálta az emberek arcát, megrezent, ha valaki a kávéházban azt az újságot emelte fel, kitartóan figyelte, csak akkor csüggedt el, amikor a hirdetések előtt letették. Nem olvasták el. Már-már odarohant, hogy a fülükbe kiáltson:

— Miért nem olvassa el, miért nem akar maga is a lelkeimből kapni valamit?!

A szerkesztőség ajtajában valami mámoros szédülés fogta el. A szerkesztőnek fel fog tűnni ez az újszerű, nagy, hatalmas tárcá, megkérdi: „kitől fordította?” És ő szerényen bevallja: „Én irtam!” Egyszerre nagy elismert író lesz. Mindig tudta, hogy egyszer majd eljön az ő ideje is, őt is elismerik már végre.

A redaktor tényleg így fogadta:

— Kérem, ki írta a mai tárcát?

Aztán meg se várta a feleletet, egy kissé hargosan szólott:

— Máskor jobban nézze meg, hogy mit ad le. Én elfelejtettem elolvasni és most ilyen képtelen zöldség jelent meg a lapunkban. Nem kell, kérem, a rossz, buta dolgokat is lefordítani. Nagyon sok a kellemetlenségem miatta...

Többet fel se ment a szerkesztőségbe. Ismét az utcákon kóborolt, aztán megint alászaladt a Dunahídjára. Ott állt ismét a közepén. Halványan megint előtte lebegett az öngyilkosság, de visszamemlékezett az első zuhanásra, gyorsan jöttek a gondolatai. A nagy magabizás megint győzött. Amint elfutott előtte a mult, ismét mosoly halványodott az arcán. Igen, igen, akkor tévesztette el, amikor elhagyta magát kábítani ötven-hatvan

nagyobb sikert kívánom és Önöket teljes szívből üdvözlöm.

A delegátusok nagy lelkesedéssel fogadták a trónbeszédet s amikor az uralkodó a béke fönntartásának szükségességét hangoztatta, hatalmas kiáltásban törtek ki:

— Éljen a király!

A trónbeszéd után a király lejött az emelvényről s megszólítással tüntette ki *Láng Lajos* bárót, a delegáció elnökét, majd szíves szavakat váltott *Zichy Ágost* gróf alelnökkel.

Az egész trónbeszéd és a tisztelgés egynegyed óráig tartott s egynegyed háromkor *Lukács László* miniszterelnök már újra a Magyar Házban volt.

Lesz-e balkáni háború?

(Berchtold külügyminiszter exozéja)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, szeptember 24.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság külügyi albizottsága ma délután négy órakor a Magyar Ház kis delegációs termében, *Berzeviczy Albert* gróf elnökletével ülést tartott, amelyen *Berchtold* gróf külügyminiszter előterjesztette exozéját. Az ülésen a magyar kormány részéről *Lukács László* miniszterelnök, *Hazai Samu* honvédelmi miniszter és *Teleszky János* pénzügyminiszter jelentek meg. Jelen voltak a közös miniszterek közül *Berchtold* gróf, *Auffenberg* lovag közös hadügyminiszter, *Bilinszky* közös pénzügyminiszter és *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok, valamennyien osztályfőnökeik kíséretében.

(Berzeviczy beszéde.)

Berzeviczy Albert, az albizottság elnöke a következő beszéddel nyitotta meg az ülést.

— Tisztelt albizottság! Midőn a magyar delegáció külügyi albizottsága a külügyminiszteri állásban beállott változás óta most először tart érdemleges ülést, azt hiszem mindnyájunk érzelmének adok kifejezést, ha mindenekelött kegyeletesen emlékezem meg *Aerenthal* gróf elhunyt külügyminiszteréről, akivel az országos bizottság tagjai közül többen hosszú időn át együttműködünk és akit mindnyájunk őszinte nagyrabecsülése kísért a sirba. A változó delegációk változatlan

bizalmával találkozott, mert — bár nem kockázatlanul — bátor, mondhatni merész államférfi koncepcióját igazolták az események és az összmonarchia külügyi történetének nevezetes epochájához válnak hozzácsatolva a maga nevét.

— Utódját, a külügyminiszteri székben *Berchtold* gróf excellenciáját azzal a természetes rokonszenvvel fogadja bizottságunk, amely az államférfiakkal szemben rendszeren megszokott nyilvánulni. Őszinte tisztelettel és bizalommal üdvözljük őt és kívánjuk, hogy működése fontos és felelősségteljes állásában hosszú és sikereiben gazdag legyen és hogy vele szemben mindig abban a helyzetben lehessünk, hogy ne csak a figyelmes szemlélő lelkiismeretes parlamenti ellenőrei legyünk miniszteri működésének, hanem őt ebben mindenkor fenntartás nélkül és egész odaadással támogathassuk.

— Mielőtt a külügyi tárca költségvetésének tárgyalására térnénk át, a külügyminiszter ur ő excellenciája a külügyi viszonyokra vonatkozó előterjesztését kívánja megtenni.

(Sötét kép a külügyekről.)

Berzeviczy Albert gróf beszéde után *Berchtold* gróf közös külügyminiszter állott fel, megköszönte a szíves üdvözlést és a következő exozét mondta:

— Az országos bizottságnak a folyó év tavaszán lefolyt ülésszakában alkalmam volt jellemezni a viszonyokat egyes államokkal szemben és megállapítani azokat a főbb vonalakat, amelyek irányában külső politikánkban haladnunk kell. Minthogy a helyzet azóta nem változott, nem forog fenn a szüksége annak, hogy külpolitikánkat napjainkig újból tárgyalás alá vegyük. De legyen szabad röviden megvilágítani az azóta lefolyt fontosabb nemzetközi természetű politikai eseményeket, valamint állástoglalásunkat azokkal szemben.

— Az olasz-török fegyveres bonyodalom ezideig még nem fejeződött be, de egy idő óta a két háborús fél államférfiai között nem hivatalos jellegű tárgyalások folytak, amelyek a béke ügyének bizonyára hasznára voltak. Eltekintve attól, hogy meglepéssel üdvözlök a háború befejezését, amelyek közül az egyik szövetségesünk, a

másik barátunk, különösen még azt a körülményt kell számításba venni, hogy a külső bonyodalom megszűnése esetén Törökország belső válságának gyorsabb megoldása várható. Mint Törökország szomszédját, fokozott figyelemmel vettek igénybe bennünket azok az események, amelyek a Balkán félsziget színterén észlelhetők. Nem hunyhatunk szemt a veszély felett, amelyek ott a status-quot fenyegették különböző vérengzések, határvillongások folytán és ezért a Balkán félsziget status-quojának megőrzése érdekében szükségesnek tartottuk, hogy a portának — politikájának végrehajtására és a rend helyreállítására az európai területen — barátságos tanácsokkal is szolgáljunk. Élénk megelégedésünkre az olasz kormány megértette és elfogadta javaslatunkat, minek következtében helyreállott az érintkezés a hatalmak között és értékes zálogot nyertünk az iránt, hogy a válság erőszakos megoldása lehetőleg elkerültesse. Különösen az orosz kormány az, amely komolyan munkálkodott a béke fenntartására. De tévedés lenne azt hinni, hogy a Balkán jelenlegi helyzetének veszélye azért elmúlt. A ki nem elégitő állapotok Törökország európai tartományaiban aggályos visszahatásokat idéztek elő a szomszédos államokban és nehéz feladat elé állították azok kormányait. Hinni remélem, hogy a helyzet komolyságát nem fogja egyik sem félreismerni és meg fogja találni az utját annak, hogy megoldja a veszélyes bonyodalmat. *Aerenthal* gróf tudvalevőleg annak idején meleg szavakkal emlékezett meg a török alkotmány helyreállításáról. Ebből azután az a legenda kelt szárnyra, mintha elődöm azonosította volna magát a török alkotmányos uralomban „az egység és haladás pártja” bizottsággal. Ez az állítás azonban nem felel meg a tényeknek. A monarchia török politikája arra irányul, hogy a barátságos viszonyt az ottoman birodalomhoz a hagyományos keretekben tarthassák fenn.

Szövetségeseinkkel ugyancsak megegyezően ez a felfogásunk és ezért merem mondani, hogy Berlinben a német birodalom irányadó államférfiaival folytatott tanácskozás után ugyanazon konkluzióra jutottam a balkán status-quo és a török birodalom válsága tekintetében, mint amelyeket vázoltam.

— A jövő hónapban alkalmam lesz az olasz

ember visszautasításától. Ő tényleg színész, annak kell lennie.

És az lett. Beiratkozott. Őszülő fejjel járt a sok fiatal, bohó gyerek közzé, akiktől csak életkedvet nyert. Fizette pontosan a tandíjat és két esztendő múlva kezében volt a diploma: kész színész!

Volt még egy-két ismerőse, gázsit nem követelt, hamar szerződötték. Először megróbták vele mindent. Játsszani próbálták, de aztán lemondtak róla és a statiszták hadát gyarapította.

Nagy fájdalmat érzett, amikor a tömegjele nésekkor betódult a társaival a színpadra. A többiek nem értik meg, hogy mi rejtezik benne, neki kellene a főszerepet játszania, nem így némán itt állni; csak mutatni és olyan diszletnek lenni, mint akár a festett vásznak. Hogy elrontják a szereplők, amiket az író akar, mind buta, deklamáló színész, nincs bennök szív, nincs intelligencia. De ő mégis, ennek dacára csak az utolsó...

Aztán elhatározta, hogy ez így nem mehet tovább. Valamit tennie kell, hogy megismerjék, hogy nevet vivjon ki magának és ünnepeljék. Sokáig tépelődött, míg tegnap este eljött az alkalom.

Egy operát játszottak és egy idegen művész énekelte. Nem értette a végszót, az ügyelő is elvétette a dolgát, most kellett volna bejönnie, de nincs itt ... még mindig... rögtön kitör a botrány...

Ebben a pillanatban a színpalak mögött megszólal az ének. A hangok mind erősebben törnek elő, az énekes már a színpadon áll. Az emberek értelmetlenül néznek egymásra. Ilyen idom-

talán, furcsa hangokat még nem hallottak. Mintha berekedt volna és úgy kiáltozna valaki, sohase hallott skála szerint... Egy ember piszszeg... Ebben a percben a visszafojtott érzések elementáris erővel törnek elő. Szitkok röpködnek a levegőben, a földszinten ülők atkozódnak és a ruhatár felé rohannak.

A vén színész elhallgat. Nem érti az egészet. Beugrott az idegen művész helyett, elénekli az áriáját és a közönség fut, menekül, a zenekar elhallgat, mintha meghalt volna. Az emberek felrohannak a színpadra, leráncigálják, kivetik az utcára...

...És most még mintha a Duna is ingerkedni akarna vele csufolódva zugnak a habok, talán még mindig a közönség protestál. Odatámaszkodott a korlátok, mellette egy láda hevert és belebámult a sötét vízbe, mintha kérdezni akarná, mintha beléjük akarná ordítani, hogy mit kacagnak rajta, mi nevetni való van rajta...

Eddig sötét volt. A hold is elaludt valamelyik felhő mögött, de most előbujt és a kékes-ézüst sugarak vigyázva, finoman végig lejtettek a csöndes habokon. A hullámok, mintha magukba szívták volna a fényt, a hátuk ragyogó maradt, fénylő vonal mutatta a rezgő sugarak útját. Tán már reggeledett is, mert a Gellérthegy háta mögött felaradott a hajnal és a nagy sziklaóriás, mint valami rejtelem, nehezedett rá a barna vizeztömegre.

A vén színész felkiáltott gyönyörűségében, olyan nagyszerű volt ez a kép. Az aivó Duna, a lankadó hold, a lomha hegy, mintha mindenki aludt volna, most ébredne, vagy most nyugodna... És dalok, bűbajos dallamok keltek a szívéből,

egyszerre elfelejtett mindent, egyszerre a művész lelke csak a szépet tudta élvezni. Nagyon homályosan valami operatőredék jutott az eszébe és amikor elgondolta, már fönn is állt a lán, hogy milyen szép volna, ha most itt egyedül, hallgatóság nélkül, zene nélkül, igen, csak magának, meg a csöndnek énekelne...

Kiterjesztett karokkal úgy állt ott, mint egy megbántott félisten. A hold hozzásimult, fényt adott az arcának, azt hitte, hogy csak a rivalda gyuladt ki. És az éjszaka csöndjébe belesikoltott a szava:

...Oh édes alkony csillogó,
téged szeretlek én, nagyon...

A halálosan szép éjszaka visszaverte a hangját és amikor a másik sor is kicsuszott a torkán, az ő fület is megütötte az éneke... Rögtön elhallgatott. Mintha nem is emberi hangok jönnének feléje. szegény állatok üvöltésének, akiket megrészegített a messziről szitáló ének, mintha a legfinomabb hangulatba, mikor csak a hegedű sir, a nagydobos beleütné az undorító zajt...

Most először énekel zene nélkül, most először hallotta tisztán a saját hangját. A természet semmit se ferdített, visszaadta úgy, mint az övé volt. És amit eddig nem értett meg, minden világos lett előtte. Most már tudta, hogy mért nevettek ki az emberek, hogy miért dobták vissza írásait, hogy miért üldözték el bántó kacajjal. De ez csak egy pillanatig tartott, a következő percben egyensúlyát veszve csuszott lefelé.

Lenu lassan kinyílt két hullám, aztán csöndesen becsukódott...

király öfelségénél bemutatkozni és ugyanakkor San Giuliano örgróffal, az olasz külügyminiszterrel is tárgyalni. Ez a látogatás megfelel a szövetséges viszonyoknak és ezt annál inkább örömmel tesszem, mert a monarchia és Olaszország közti viszony a személyes érintkezés folytán a kölcsönös bizalom és megértés tekintetében csak nyerhet.

— A román király meghívására Sinajában látogatást tettem és meggyőződhettem afelől, hogy délkeleti szomszédunk, akivel a legszívélyesebb viszonyban állunk változatlanul hű marad a békes politika kipróbált tradíciójához.

— Amint ezen fejtegetéséből kiviláglik, a jelenlegi helyzet a hatalmak kormányai között a béke fenntartására irányuló törekvéseink tekintetében fennálló egyetértés dacára korántsem megnyugtató. Az állandó villámlások a Balkán felett, a politikai légkör fokozott elektromos feszültségéről tesz tanúságot anélkül, hogy a megoldatlan problémák körül uralkodó sötétséget megvilágítanák. A diplomácia örökös, hogy a fenyegető konfliktusok elkerülhetők legyenek és eleje vételessék annak a veszélynek, hogy a Balkán lángba boruljon. Földrajzi helyzetünk folytán közel állunk a tűzveszélytől fenyegetett tájhoz és a monarchia fontos érdekei forognak kockán. A jövő elé csak úgy nézhetünk ezentúl, ha fegyveres készültségünk szárazon és vizen tökéletes.

(A delegáció köszönete.)

Berchtold grófnak nagy érdeklődéssel végig hallgatott expozéja után Berzeviczy Albert elnök a következőket mondotta:

— Azt hiszem, hogy most már tolmácsolhatom a külügyi albizottság meleg köszönetét excellenciájának tartalmas és érdekes előadásáért, de azt hiszem, hogy ez az előterjesztés sokkal fontosabb momentumokat tartalmaz, semhogy annak megvitatásába azonnal belebocsátkozhatnánk. Ezért, miután az expozé azonnal kinyomatják és mindenkinek szétosztják, javasolom, hogy holnap délután 4 órakor tartandó ülésünkben tartanék meg a vitát ezen előterjesztés tekintetében, amikor egyidejűleg előreláthatólag a külügyminisztérium költségvetését is letárgyalhatjuk. (Helyeslés.)

Az elnök ezután az ülést bezárja. Az albizottság legközelebbi ülését holnap délután négy órakor fogja tartani.

Mit tervez a kormány? *Budapestről* jelentik: Miután az ellenzéki demonstráció lezajlott, a kormány új tervekkel szó a delegáció és a magyar képviselőház számára. A legilletékesebb helyről kapjuk a hírt, hogy a delegáció ideai tanácskozása szokatlanul hosszú lesz: *legalább három hetet fog igénybe venni.* Minthogy a magyar és az osztrák delegáció tanácskozásai amúgy sem tarthatnak lépést, az a terv, hogy csütörtökön a delegációk munkáját felbeszakítják és csak egy hét múlva folytatják ülésüket, úgy az albizottságok, mint a plenum. A magyar kormány az a terve, hogy nyomban a delegációk befejezése után, tehát október közepétől egybehívja a képviselőházat és a súlyos külügyi helyzetre való tekintettel, előbb letárgyalja a költségvetést, aztán nyomban a választói reformot.

Új hadügyi költségek. Bécsből jelentik: Az urakháza jobbpárti tagjainak delegáltjai között tanácskozások folynak, hogy a hadügyminisztériumot Schönau idejében tett ama ígérete alól felmentse, hogy a közeli időkben nem fog újabb hadügyi követelésekkel előlépni. Az urakháza eme tagjai akciót indítanak a hadsereg fejlesztése érdekében.

A delegációk apróbb hírei. A delegáció hadügyi albizottsága holnap délelőtt 10 órakor tartja ülését, amelyen Aulfenberg hadügyminiszter fogja expozéját elmondani. — Az osztrák delegáció ma délután négy órakor plenáris ülést tartott, amelyen a beérkezett iratok felolvasása után megtartották a bizottsági pótválasztásokat, mire az ülés véget ért.

Magyar urak Bécsben.

(A politikus lódoctor botránya a Burgban.)

Távirati tudósítás.

Bécs, szeptember 24.

A király a delegáció megnyitásakor szokásos trónbeszédet ma délben tizenkét órakor mondotta el a Hofburgban. (A trónbeszédet külön cikkben közöljük.) A delegátusok tizenegy órakor kezdtek gyülekezni a Magyar Házban, nemsokára megijött Láng Lajos báró elnök is s megismertette velük a királyhoz intézendő üdvözlő beszéd szövegét.

Háromnegyed tizenkettő után a delegátusok kocsin és automobilon a Burg felé indultak. A Bankassét és a Magyar Ház környékét még a tegnapi nap is nagyobb erővel szállta meg a bécsi rendőrség, hogy minden esetleges incidensnek, avagy tüntetésnek jóelőre elébe vágasson. Az utca torkolatát rendőrkordon zárta el s kétoldaltól rendőrök álltak sorfalat.

Ugyanilyen rendőri sorfal húzódott el a Petrarca-gassén is véges-vegig, amerről csak a delegátusok menete elvonult.

Bent a Magyar Házban ma is magyar rendőrök teljesítettek azolgálatot s ugyanúgy megszállták a kapu alját, a lépcsőzetet és a folyosókat, mint tegnap.

Az ellenzék délelőtt tíz órakor a Central kávéházban gyülekezett össze értekezletre s a kávéház ablakaiból nézték végig később a delegátusok fölvonulását. Az ellenzék egyébként megállapodott abban, hogy a kétórás gyorsvonattal valamennyien hazautaznak Budapestre s a külügyi albizottság délutáni ülésére nem kísérik meg a behatolást. A budapesti szociálisták vezérei már előre intézkedtek, hogy a nyugati pályaudvarnál este nagyobb tüntető tömeg fogadja az érkező függetlenségi képviselőket.

A delegációk albizottságai előreláthatóan csütörtökre elvégzik munkájukat, ezután egy heti szünet fog következni s az első plenáris ülés a jövő hét szerdáján, vagy csütörtökön lesz. A budapesti rendőrség addig természetesen ott marad a Magyar Házban.

A függetlenségi képviselők körében most arra készülnek, hogy a budapesti rendőrségnek Bécsbe vitelét legközelebb szóvá teszik a főváros törvényhatósági bizottságában. Erre a szerepre Polónyi Géza vállalkozott azon az alapon, hogy a rendőrségről szóló törvény megtiltja a rendőröknek a főváros területén kívül való alkalmazását.

A delegátusok fölvonulásánál különben egy kirívó jelenet is történt. *Szerdahelyi* Henrik állatorvos ugyanis, ugyanaz, aki a fogadtatásnál az egyes képviselőket bemutatta az összeverődött tömegnek, a Burg svájci kapujánál várakozott a delegátusokra s amikor az első kocsit fölűnt, elkialtotta magát:

— *Hát ezek azok a magyar delegátusok?*

Azután *ütésre emelte a botját* s torkaszakadtából kiabált, hogy a delegáció törvénytelen.

— *Fel kell erről világosítani a királyt is!* — kialtozta.

Ugy fogta le végül az ekzaltált embert *Schmidt* udvari törzsmester és *Bauer* detektív-felügyelő s a legközelebbi örszobába vitte. Minden valószínűség szerint pénzbírságra ítélik s úgy toloncolják el Bécsből.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A rombolások napja Aradon.

— *Megvádolt szociálisták.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, szeptember 24.

Ismeretes, hogy a budapesti forradalmi nap után egy nappal, ez év május 24 én, Aradon is megkísérelték bizonyos elemek, hogy a rendet és a békét megbontsák, azonban a rendőrség idejekorán közbelépett s így a zavargás nem fajulhatott el. Május huszonegyedikén a tömeg, amelynek nem volt tüntető felvonulásra engedélye, a külvárosokban verődött össze s onnan vonult be a József főherceg uton keresztül az Andrássy-térre. Itt a Szent Háromság-szobor előtt kiáltoztak, egyesek pedig a Deák Ferenc utcában Braun Gusztáv kávéház Fehér Kereszt kávéházának egyik ablakát, Tóth István kávéházának összes ablakait bezúrták, behatoltak Barna Kálmán asztalosmester műhelyébe s erőszakkal megakadályozták, hogy a munkát folytathassák. A rendőrség kivonult s szétakarta oszlatni a tömeget, ekkor azonban a tömegből revolverlövést tettek a rendőrök felé.

A rendőrség a zavargások ügyében erélyes vizsgálatot indított. Megállapította, hogy a revolverlövést Hengelsz Sándor 19 éves munkás intézte. Annak a munkáscsoportnak, amely Braun Gusztáv kávéházának ablakát verte be s azután a Tóth féle kávéház ablakait ütötte be, Schneider Béla, Putics István, Bartók Mihály és Jasek Mátyás voltak a tagjai. Ugyanezek hatoltak be Barna Kálmán asztalosműhelyébe s ott a berendezési tárgyak egy részét széjjelrombolva meg akarták akadályozni a munka folytatását. Egy másik csoport viszont Szobota Nándorné házépítkezésének területére vonult be s ott arra kényszerítette a dolgozó munkásokat, hogy a munkát hagyják abba. Ennek a csoportnak többek között Gál Jenő és Ottó Dezső munkások voltak a tagjai.

A tüntetők ügyében az aradi törvényszék vizsgálóbírája is befejezte már a nyomozást s annak eredményeként az ügyészség a napokban adta ki a vádiratát. A vádirat Hengelsz Sándort, aki revolverrel a rendőrök felé lött, hatóság elleni erőszak büntetével vádolja, míg a többi gyanúsítottakat, Schneider Bélát, Putics Istvánt, Bartók Mihályt, Jasek Mátyást, Gál Jánost és Ottó Dezsőt, akik az ablakbeverésnek voltak a hívei és dolgozó munkásokat a munka abbahagyására kényszerítették, magánosok elleni erőszak büntetével vádolják.

§ **Csaló testőr század.** A potsdami első testőrhadosztály hadbíróháza előtt monstre per ért véget ma. A vádlottak padján egy egész század ült a századparancsnokkal együtt. Az volt a vád ellenük, hogy egy díjlövészetten közös egyetértéssel *csalásokat követtek el*, hogy így az első díjat a századnak biztosítsák. A versenyen hat század lött, míg egy gránátos század a közelben gyakorlatozott. Egyszerre az egyik gránátos tiszt észrevette, hogy az egyik lövész a csizmájából huz elő töltényeket és abból tölti meg puskáját. Azonnal jelentést tett az esetről, s rögtön megindult a szigorú vizsgálat, amely meglepő eredménnyel végződött. Kiderült, hogy a század csaknem valamennyi legénye jóval több eles töltést használt, mint amennyit az előírás szerint szabad lett volna vinniük és a csizmájukban, zubbonyukban körülbelül 1700 töltényt találtak elrejtve. A tárgyalás tegnap reggel kezdődött és ma délután ért véget. A századost egy heti szobafogságra, Uttenberg hadnagyot négy havi fogházra ítélték, amelyből azonban egy hónapot kitöltöttnek vettek, az őrmestert három heti, az őrmesterhelyetteset és az altiszteket két hét könnyű elzárásra, az idősebb legénységet három napi, a többieket pedig két napi elzárásra ítélték.

§ **Helybenhagyott alaptőke leszállítás.** A Magyar Automobilgyár Részvénytársaság Arad (M. A. R. T. A.) június negyedikén tartott köz-

gyülésén elhatározta, hogy kétmillió részvénytőkéjét egy millió négyszázezer koronára szállítja le. A közgyűlési határozatot jóváhagyás végett a törvényszékhez, mint cégbíróshoz beterjesztették s a cégbírósa ma, miután a hitelezők nem emeltek ez ellen kifogást s miután meggyőződött arról, hogy a részvénytársaság leszállított alaptőkéjével is eleget tehet kötelezettségeinek, az alaptőkeleszállítást jóváhagyta.

§ **Dráma a postahivatalban.** Szabadkáról jelentik: Julius 4-én a szabadkai postahivatal utalványfölvételi osztályán egy fiatal irodista-leány, Biró Mariska revolverrel rálőtt az utalványok fölvételével foglalkozó Horvászky Fábán postatisztra. Horvászkynak azelőtt szerelmi viszonya volt Biró Mariskával, de júliusban szakított vele és azóta a postatiszt barátai a leányt az utcán mindenféle gúnyos megjegyzésekkel illették. Ez annyira elkésztette a fiatal irodista-leányt, hogy revolverrel akart magának elégtételt szerezni. A golyó Horvászky koponyáját érte, de csak jelentéktelen sérülést ejtett rajta, mire a leányt az előzetes letartóztatásból szabadon bocsátották. Horvászky már föl is gyógyult. A szabadkai királyi ügyészség most terjesztette be vádiratát a leány ellen, a kit szándékos emberölés kísérletével vádol.

A kurucok megérkezése Budapestre.

(Károlyi grófot ünneplik a szociálisták.)

Saiát tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 24.

Ma délután indultak el az osztrák fővárosból a Bécsbe rándult függetlenségi képviselők. Holnap azt olvashatjuk a lapjaikban, hogy az utjuk diadalut volt. Budapesten a szociálisták és a tanulás helyett politizálni szerető ifjúk nagy előkészületeket tettek, hogy a kurucokat méltóképen fogadják. Falragaszokat raktak ki, amelyekben ilyenképen buzdították, tüzelték az utca népét;

Fogadjuk őket — az alkotmányosság és nép-jogok új csatát vívott és új fogadalmat tett harcosait — úgy, ahogy Bécs népe fogadta őket. Menjünk eléjük a pályaudvarra és tegyünk ezzel tanúságot arról, hogy egyek vagyunk velük az igazi alkotmányosságért és a nép jogaiért vívott küzdelmükben. Legyünk sokan, hogy tüntetésünk imponáns legyen. Vigyázzunk a békere; ne hagyjuk magunkat senkitől — a rendőrségtől sem — provokálni. Megmutattuk már, hogy tudunk mi véres csatákat is vívni, ha kell; most rendíthetetlen nyugalomunkkal tegyünk tanúságot minden harcra kész elszántságunkról.

A hazatérő képviselőket minden állomáson függetlenségi közönség várta. Érsekújváron üdvözlő beszédet is mondtak, amire Károlyi Mihály válaszolt. Kijelentette, hogy az ellenzék halad a maga útján, amelynek célja a demokratikus Magyarország megeremtése.

A nyugati pályaudvaron este 7 órakor nagy közönség jelent meg; a rendőrség már jó előre kordont vont és csak az egyes küldöttségeket eresztett be. A vonatot megérkezésekor a közönség a Kossuth-nótával fogadta. Horváth Pálné csokrot nyújtott át az ellenzéki képviselőknek. Károlyi Mihály gróf megköszönte a szíves fogadtatást.

— Bécsben — ugymond — azt a szomorú kötelességet kellett teljesítenünk, hogy tiltakoznunk kellett a törvénytelenül megválasztott delegáció ellen. Küzdelmünk egyik célja az alkotmányon ejtett sérelem orvoslása, a másik a demokratikus választói jog megalkotása.

Garbai Sándor a szociálisták nevében mondott üdvözlő beszédet, majd Eszterházy Mihály gróf az itthon maradt ellenzéki képviselők nevében beszélt.

Károlyi gróf ezután a többi képviselőkkel kocsijába ült és a Pannónia szállóba hajtatott. A tömeg ki akarta fogni kocsijából a lovakat, de a nagy tolongásban ez nem sikerült. Az utcán mindenütt éljeneztek őket és több helyen a nagy tömeg a forgalmat is megakasztotta. A szálloda előtt

Károlyi ismét beszélt és a demokratikus választói jog megeremtését hangoztatta.

Később az Országos Kossuth Szövetség tiszteletgett a képviselőknél. Károlyi biztosította az ifjúságot kitartó küzdelméről és megígérte, hogy nem hagyja elbukni a magyar alkotmányt. A tömeg aztán rendezettség nélkül szétszéledt.

Szindarab a rágalomról.

— Andrejew Leonid új drámájának szövege. —

Távirati tudósítás.

Moszkva, szeptember 24.

Az oroszok legnagyobb élő költője, Andrejew Leonid tegnap nyújtotta be a moszkvai császári színházhoz a nyáron befejezett drámáját. Színházi körökben az a vélemény, hogy ez Andrejew legjobb színpadi műve.

Mélyseges, realiztikus a *Jekaterina Iwanowna* (ez a darab címe) és előkelő körökben játszik. Az alapgondolata az, hogy a *rágalom*, bármilyen alakba és bárhol nyilvánuljon is meg, *végzetes és demoralizáló hat.*

A darab hősnője, Jekaterina Iwanowna, egy előkelő дума képviselő felesége, aki a parlamentben tüzes beszédek tart az emberi méltóságról, női jogról, igazságról stb.-ről. Az asszony érzékeny és rendkívül hűséges feleség. A férj azonban, aki magával és parlamenti szereplésével úgy el van telve, hogy alig foglalkozik a családjával, féltékenykedni kezd. Az életvidám asszony temperamentuma erősíti a gyanúját és annyira elkészeredik, hogy *elhatározza, a szerinte hűtlen asszony halálát.* Rá lő a feleségére, de a golyó nem talál. Szenvedélyes, izgatott párbeszédben megesküszik az asszony az ura előtt, hogy soha sem vétett a hűség ellen és pláne azzal nem csalta meg az urát, akire ez ráfogja, hogy a felesége barátja. Kijelenti, hogy elhagyja a házat és éjjel gyermekeivel megszökik. A férjet mélyen sutja a felesége szökése. Az öccse, egy modern főiskolai tanuló vigasztalja:

— Szegény, gyalázat az, ha egy férfi golyója célt téveszt. — Ezzel végződik az első felvonás.

A másodikban Jekaterina már önálló asszony. De a vérig sértett nő, a hűtlenségnek alaptalan vádjára már demoralizálta: tényleg azzal a férfival élt együtt, akit azelőtt még látni sem akart. Ez a számára mindig idegen szerető nem is tölti ki az életét. A szenvedély lett urrá felette.

A harmadik felvonás az asszony anyjának birtokán, Orelben játszik, ahol a nyarat tölti Jekaterina. Férje belátta, hogy igaztalan volt és szintén a birtokra érkezik, mert ki akar békülni nejével. Nehezen jut az asszony színe elé és beszélhet vele. De megtudja ettől magától, hogy milyen *züllesztő* hatást gyakorolt reá az alaptalan féltékenykedés.

— Hü voltam míg együtt éltünk, de a rágalom a bűn karjaiba kergetett. Megrendülve kell ezt a vallomást a férjnek hallania, de annyira szereti még mindig a nejét, annyira belátja hibáját, hogy meg akar feleségének bocsátani és kéri, térjen vissza a családi tűzhelyhez. Az asszony hajlandó, ha az *ura teljes szabadságot biztosít* részére és soha sem fogja szemrehányással illetni.

Az utolsó felvonásban ér el a dráma a tetőpontjához. A férj családi boldogságát többé semmi sem tudja visszaállítani. Meglátja a szavát, nem hánytorgat fel semmit, de tünni kénytelen, hogy felesége feslett életet folytat. A demoralizáció folyton mélyebbre taszítja. Látja férje szenvedéseit és ezért végleg elhagyja a házat.

A költő alakjai tele vannak reális élettel, mind husból és vérből való emberek.

Házasság — négyesben.

— Lincselő asszonyok egy aradmegyei faluban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 24.

Néhány év előtt operettalágerként az „Asszonyregiment” vonult végig az országon. Most, egy kis aradmegyei községben, Bajnokfalván felújították. A repriz alkalmával ugyan egy kissé változtattak a darabon: a trikós karhölgyek szerepét katrincás asszonyok vették át, de ez a lényegét érintetlenül hagyta, mert viszont a katrincás bajnokfalvai asszonyok sokkal harciasabbak voltak, mint a trikós karhölgyek.

Azok, akik a Beniczkyné Bajza Lenke s hasonló nagy írók műveit szeretik, — hogy ezeknek stílusában folytassuk az elbeszélést — most „Ti donc” csatakiáltással esetleg félreteszik ezt a lapot. Sőt a flaskójukat, vagy pardon, flaconjukat fogják kérni halálra, olvasva és látva ezt a szót, hogy Bajnokfalva. Mi az, hogy Bajnokfalva? Hát ott is történhetik valami?

Pedig kedves olvasó, miközben szivarod hamuját szokott nyájassággal és hanyagul levered, ne mondj ilyeneket! Ámoly: nem is olyan utolsó hely az a Bajnokfalva. Mert kérem, a francia bohózatírók az ágy közhasznosságán kívül csak a mariage en trois-t találták fel. Bajnokfalván már sokkal kulturáltabbak, sőt differenciáltabbak az emberek: rövid vajudás után megszülettek a *négyesben való házasság* remek eszméjét.

A dolog valahogy úgy történt, hogy T. G. bajnokfalvai iparosnak van — illetőleg volt egy gyönyörű szép felesége. Mint már méltóztatik sejtani, a történetben nem annyira az iparos, mint inkább a felesége játszik szerepet. Megjegyzendő, hogy az is inkább passzív, mint aktív szerepet.

A már többször érintett feleség volt az, aki szaktíva francia bohózatíróktól ránk maradt hagyománnyal, egy férjjel szemben két udvarlót tartott. Hogy a bemutatkozáson minél előbb tulessünk, állapítsuk meg mindjárt itt, hogy az udvarlók D. M. föld-birtokos és T. S. erdőfelügyelő voltak.

Az erősen elkevert párok boldog házasságát nem zavarta semmi addig, míg D. M. felesége nem emelt óvást a dolog ellen. D. M. azonban alternatíva elé kerülve habozás nélkül T. G.-t választotta s így történt, hogy egy szép, de kellemetlen esős őszi napon D. M.-né elköltözött az urától. T. G. mintha csak erre várt volna, néhány nap múlva szintén rosszallását fejezte ki az asszony előtt és nehézményezte, hogy D. M. és T. J. andyit járnak a házukhoz.

Tévedni tetszik annak, aki azt hiszi, hogy erre az asszony valamit hazudott s a házasság alapján megkezdődik a bonyodalom. Oh nem! Az asszony nem hazudott. Ő nem is olyan fiú, hogy hazudna. Sőt ellenkezőleg! Egész egyszerűen azt mondta a férjnek, hogyha nem tetszik, tegyen róla. Így a férj tényleg le is tett arról, hogy az asszonnyal tovább éljen.

Ez azonban ónagyságát nem tette tulzott mértékben melancholikussá. Ónagysága egész egyszerűen a szintén özvegyggyé lett D. M.-hez költözött, hogy bus egyedüllétét megédesítse.

Egy tehetséges színműrő ezzel meg is elégednék s ezzel a megoldással befejeznék regényét, vagy szindarabját. De az Élet az egy tehetségtelen és még tovább gürccölt a histórián.

D. M. és az asszony sem élvezhették ugyanis a zavartalanul nevezett boldogságot. Megjelent tudniillik a színen a másik udvarló, T. Z. is és — követelte jogát. D. M. tisztesség ne esvén, — mondván — egész egyszerűen ki akarta lökni T. Z.-t, de ekkor előállott az asszony és műsoron kívül kijelentette, hogy ő T. Z. t nem akarja talonba tenni. Bővebben kifejtette álláspontját s kijelentette, hogy nem hajlandó T. Z. személyének kikapcsolásával tárgyalásokat folytatni. D. M. és T. Z. együtt udvaroltak neki, mondotta s csak úgy máról-holnapra nem hajlandó T. Z.-t elejteni.

Igy történt, hogy D. M. kénytelen-kelletlen beletrördött a dologba s hármashan még máig is élnek, ha . . .

Na! Épen ez az! Épen ezt akartam mondani, hogy Bajnokfalva és környékének intelligenciája és unióintelligenciája egyáltalán nem helyeselte ezt a barátságos hármast. Különösen az asszonyok voltak felháborodva s elhatározták, hogy ennek a dolognak a parlamentáris uton véget vetnek. És tényleg, tegnap, amikor az asszony és két lovagja sétálni ment, a harcias és felháborodott asszonyok tömege megleste őket és — mindhármukat, de különösen az asszonyt legenyhébben kifejezve is, *tettleg bántalmazták.*

Már teccik tudni, hogy ilyenkor, a hasáb vége felé szokott jönni a méla akord. Az a méla akord, amellyel a történet befejeződik. Hát hogy ez a méla akord se hiányozzék: T. G.-né egy csomó bajnokfalvai asszony ellen följelentést tett a körösbökényi járásbírósnál súlyos testi sértés miatt.

Tovább harcolnak az olaszok és a törökök.

— Meghiúsult béketárgyalások. —

Távirati tudósítás.

Bécs, szeptember 24.

Az európai diplomácia néhány nappal ezelőtt örömmel fogadta azt a hírt, hogy Olaszország megkötötte a békét Törökországgal és a gazdasági válságot okozó háboru végéhez közeledik. Sajnos, ezek a jelentések túlzott optimizmusnak az eredményei. Ma ugyanis jó forrásból azt a hírt regisztrálják a külföldi nagy lapok, hogy a háboru tovább folyik, mert a békéért alkudozó felek nem tudtak kellő alapot találni a vérengzés megszüntetésére.

Távirataink itt következnek:

Róma, szeptember 24. Most egy esztendeje, hogy kitört a háboru Olaszország és Törökország közt. Ma van a hadüzenet első évfordulója és úgy látszott, hogy a történelmi fontosságú dátum lesz a béke megpecsételésének napja. Nem így történt. Tegnap még erősen tagadták, ma bevallják, hogy a *svájci béketárgyalások megakadtak.* A reggeli lapok egykedvűen adnak hírt a kudarcról s valamennyien azt hangoztatják, hogy erélyesen kell folytatni a háborut, még pedig nemcsak Tripolisban és a Kyrenaitában, hanem egyidejűleg a Dardanellák ellen is. San Giuliano külügyminiszter már szombaton értesült róla, Ouchyból kapott titkosjeggyű távirat útján, hogy a török békekövetek a porta utasítása következtében visszautasították a legutolsó olasz javaslatot, a mely azon alapult, hogy Törökország nyilvánítsa függetlennek Lybiát s így tegye lehetővé, hogy a hódító olasz sereg proklamálhassa az olasz király szuverénitását, a török birodalom megalázása nélkül. A javaslat szerint a szultán az egyiptomi mintára és az egyházi főhatóság jelképezésére alkirályt nevezhetett volna ki Lybia számára, de a török megbizottak ezt a megoldást sem fogadták el.

Mihelyt San Giuliano erről értesült, szikratávirat ment a flottához és már vasárnap hat olasz cirkáló és kilenc torpedónaszád jelent meg Smyrna előtt. Valószínű, hogy az olasz tengeri haderő flottatüntetést fog rendezni és egyidejűleg az expedíciós csapatok Tripolisz körül és Benghaziban ismét megkezdik a hadműveleteket.

Páris, szeptember 24. A Matin határozottan megcáfolja az Agence Havas vasárnapi jelentését, amely úgy szolt, hogy a török kormány utasítására a svájci megbizottak visszautasították az olasz békejavaslatokat s egyben a porta elhatározta a hadjárat folytatását. Az idézett lap értesülése szerint Ouchyban két hét előtt terjesztették elő az olasz békekövetek a legutolsó javaslatot s eddig a porta nem válaszolt rá.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A szintársulat új tagjainak bemutatkozása. Vasárnap este érdekes eseménye lesz az aradi színháznak. A leggyönyörűbb magyar daljáték, a János vitéz kerül színre s e darab keretében a társulatnak néhány új tagja mutatkozik be a közönségnek. A címszerepet Kállay Jolán játssza. Bagó szerepében Balázs Bálint, az új baritonista, Iluska szerepében Hampel Ilona, a francia királyleány szerepében pedig Faskerty Mariska lép fel; új szereplő lesz még Győző Alfréd, aki a francia királyt játssza. — Pénteken az Ártatlan Zsuzsiban lép fel Hajduska László, a társulat új siheder színésze.

* Aradi színészek bucsuja. Hódmezővásárhelyről írják: Hétfőn este zsufolt ház előtt bucsuzott el Diósi Nusi a közönségtől taps és virágos kiséretében. A szereplők közül még Várnay, Győző és Polgár saját szobraikat kapták ajándékkul. A közönség szünni nem akaró ovációban részesítette őket.

* Márki Sándor dr. a monografiáról. Aradváros és Aradmegye monografiája befejezéshez közeledik. A nagy mű, melyhez három évtized előtt fogtak, az első szerkesztő Jancsó Benedek távozása után megrekedt és a kinyomatott kötetek Simonkai Lajos dr. természetrajzi ismertetése és a két kötetes történelmi rész, Márki Sándor dr. grandiózus munkája, mely a kritika legteljesebb dicséretét aratta, nem juthattak könyvkereskedésbe. A monográfia azóta mozdult meg, hogy Somogyi Gyula vette át szerkesztését és a néprajzi rész megírását. Meleg buzgalmu faradozása megtermé gyümölcsét. Gaál Jenő megírta a közgazdasági leírást és a vaskos kötet már régebben megjelent. Lóczy Lajos dr. is nyomás alá adta a geológiai feldolgozást. Most jelent meg a néprajzi rész első kötete, melynek javarészét a szerkesztő, Somogyi Gyula dr. irt és ezt csakhamar követni fogja a második is. Így rövid idő múlva, mire a kulturpalota elkészül, tető alá kerül a nagy munka is és hat vaskos kötet magyarázza városunk és megyénk földjét, természetét, multját és jelenét. A lefolytatott munka nehézségeire és jelentőségére jelentős fényt vet az alábbi levél, melyet Somogyi Gyula dr. igazgatóhoz intézett Márki Sándor dr. egyetemi tanár, a monográfia leghívebb munkása, kinek tudományos pályája Aradról indult ki és 10 évet szentelt Arad és Aradvármegye multja megírásának. A levél így hangzik:

Kolozsvár, 1912. szeptember 12 én. Tisztelt Igazgató ur!

Örömmel fogadtam a várva várt kedves küldeményt, a monográfia legújabb kötetét és nem csak végig lapoztam, hanem amennyire ily rövid és zaklatott idő alatt lehetett, egyes részeit el is olvastam. Épen azért most már szívből gratulálhatok Önnek úgy is mint szerkesztőnek, úgy is, mint a mű nagy része írójának. Nagy megnyugtatásomra szolgál az a szives biztatása, hogy decemberig a második rész is megjelenhetik. Így tehát befejezéséhez közeledik a nagy munka, melyhez mi néhányan majdnem harminc esztendővel ezelőtt fiatal erőnkben bizakodva, de erőnk elégséges voltában kételkedve, kezdtünk. Elsősorban most már Ön az érdem, hogy a sok mindentéle bajjal küzködő vállalkozás nem maradt torso és a magam részéről köszönetet is mondok Önnek, hogy „anhyi baj s oly sok viszály” után sem vesztette el hitét a megkezdett munka sikerében. Adjon a jó isten erőt és kitartást a feladatnak még hátralevő részéhez. Mindenesetre kérem, hogy a térképet, Aradmegye nemzeti térképét, mielőtt elkészül, megküldeni sziveskedjék, hogy könyvem teljes példány legyen. S nagyon köszönöm, hogy az elsők között ajándékozott meg ezzel az igazán becses művel s hogy rólam helyenkint oly szívesen emlékezett meg. Magától értetik, hogy amiben lehet, továbbra is örömet segítem munkájában. Kiváló tisztelettel Márki Sándor.

* Boccaccio. A régebbi operettirodalom egyik legkiválóbb terméke, a Boccaccio, a jövő hét hétfőjén és keddjén kerül színre, a darabban a társulatnak mindkét primadonnája fellép, Kállay Boccacciót, Dióssy Fiamettát játssza.

* A férfi jegyszedők. A színház földszintjén tervezett amaz ujításra való tekintettel, hogy csak férfi jegyszedők lesznek alkalmazva, a színház igazgatósága ezuton is felhívja a jó megjelenésű és jómodoru fiatalembereket, hogy a színházi pénztárnál péntek délig jelentkezhetnek.

* Az eucharisztikus körmenet az Apollóban. Az egyházi fénynyel és pompával lezajlott bécsi eucharisztikus körmenet jól sikerült eredeti felvételekben az Apollóban látható csütörtöktől kezdve.

* Uj kuplák Weisz Leonál. A fővárosi orfeumok és kabarék legújabb, kitünő kupléi, a melyeket Nyáray Antal, Sajó Géza, Papp Jancsi, Virágh Jenő adnak elő, megérkeztek, s a kóták Weisz Leonál kaphatók. A kuplák a következők: Az én fiam, Az édes anyám, Lány, lány, angol lány. Mi lesz a puszival, no mi lesz, Angyalom, angyalom angyalkám, Sokszor ugy szeretnék sirni, Hogy ha megáll a gép, Jer ide kicsi szépem (uj medvetánc.)

* Az eucharisztikus kongresszusról készült pompásan sikerült bécsi mozgófénykép csütörtökön biztosan színre kerül az Uránia színházban. 175

* Az idei könyvpiac szenzációs ujdonsága: Balla Ignác „Rothschildok” című könyve. Ára 7 kor. Kapható Kerpel könyvkereskedésében. Telefon 385.

* Nagy Géza modern fényképészeti műtermében új irányu izléses és szép kiállítású képek készülnek. — Felvételek naponta reggel fél 9 órától este 6 óráig eszközöltetnek. Telefon 922. szám. 6657

* Az esküszegő. (Artista-dráma az Apollóban.) Holnap, szerdán mutatja be utoljára az Apolló színház ezt a hatalmas, nagy koncepcióju drámát, amelynek Az esküszegő a címe, s Huller Istvánnak, a tragikus véget ért artista fiának szerelmi tragédiáját tárgyalja. A hatalmas film gyönyörűen tárja elénk a fiatal Huller Istvánnak szomoruan megkapó tragédiáját, aki megszegve apjának tett esküjét, megnősül. A boldogság azonban csak futó vendégként költözött be Huller házába. Megjelenik ott Spirette hegedűművész, aki szerelemre lobban a szépséges Hullerné iránt s megejteti igyekszik őt. A szép asszony kétségbeesetten vergődik s menekülni akar a csábító bűvös hatása elől, elutazik, de a véletlen összehozza Spinettivel. Ez a hatalmas kompozícióju mozidráma, amely az eddigi előadásokon óriási sikert aratott, s amelynek minden egyes jelenete megkapja, leköti a néző figyelmét, szerdán kerül utoljára előadásra. 177

* Cigányszerelem. (Szerdán utoljára az Urániában.) A legnagyobb siker kíséri az Uránia nagyszerű mozgófényképének, a Cigányszerelemnek minden egyes előadását. Sajnos már csak szerdán kerül színre utoljára és így meg kell ragadni az alkalmat azoknak, akik nem látták, hogy okvetlen megnézzék ezt a pompás moziképet, melyben szenzáció és irodalmi érték szerencsésen egyesül. A gyönyörű művésznőről Saunon Emiliáról az új mozicsillagról beszél most mindenki a képpel kapcsolatban. Kivüle még csak Henny Porten dicsékedhetik ezzel az isteni áldással, hogy pusztá megjelenésével hódítson. Magáért ezért a gyönyörű leányért is érdemes megnézni ezt a fenomenális képet. 175

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetői osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Érdekes házasság.

— A kéményseprőmester és az özvegy grófné. —

Távirati tudósítás.

Szombathely, szeptember 24.

A szombathelyi anyakönyvvezetői hivatalban érdekes házasságot kötöttek vasárnap: Brenner Lajos rohonci kéményseprőmester lépett házasságra özvegy Waldau Edénével. A polgári házasságkötést tegnap Rohoncon fényes esküvő követte, melynek násznagyai Bruckmayer Ferenc dr. orvos és Incze Béla gyógyszerész voltak.

Ennek a házasságkötésnek különös érdekességét a fiatal asszony személye kölcsönöz. Az ifju férj, Brenner Lajos daliás, elegáns ember, művelt és intelligens. Első felesége, ki korán elhunyt, Udvarly lány volt, a kéményseprőmester most grófnét hódított meg magának feleségül.

A fiatal asszony Waldau Ede grófnak özvegye, nemrég tért haza Amerikából és azóta Rohoncon él. Rohoncra származott el esztendővel ezelőtt, édesanyjával kivándorolt Amerikába, ott lett szerelmes bele Waldau Ede gróf, aki feleségül vette a ragyogóan szép hajadont, aki férje halála után, mint özvegy, visszatért szülőföldjére.

Waldau Ede gróf egyike volt a mult század legérdekesebb férfiainak; önkéntes számkivetésben élt Amerikában. A gróf néhai Rudolf trónörökös legszükebb környezetéhez tartozott, aki osztozott a magyar királyfi minden örömeiben és bánatában. Állandóan a trónörökös kíséretében tartózkodott és ott volt több, mint egy negyedszázaddal ezelőtt azon a szomorú mayerlingi estén, a megrázó emlékü tragédián.

Szemtanuja volt a tragédiának, mely most egy negyedszázad után is rejtély maradt. Akik ott voltak Mayerlingben, azokat nem lehetett beszédre bírni. Waldau Ede gróf nyomban a tragédia után súlyos ítéletet mondott magára; hajóra ült és önkéntes számkivetésbe Amerikába ment. Ott ismerkedett meg feleségével, akivel boldog, nyugalmas életet élt a grófnak korán bekövetkezett haláláig. A nagy titkot a sirba vitte magával. Özvegye gyászolta egy évig, azután hazajött Rohoncra, ahol vasárnap a daliás Brenner Lajos felesége lett.

SPORT.

+ Fuzionáló aradi sportegyesületek.

Arad két nagy sportegyesülete az Aradi Torna Egylet és az Aradi Testgyakorlók Köre fuzióra készül lépni. A fuzió oka valószínűleg a sporttelep kérdése. Ez idén ugyanis az ATK sporttelep nélkül maradt, mert a vágóhid előtti sportteret vásári célokra rendezték be. Viszont a Torna Egylet az Óvár-téren kapott városi telken már hasznavehető sporttelepet létesített, amelyre még nagy jövő vár, mert ez az új sporttelep egészen a városban fekszik. Az ATK-ban már régebben is volt hajlandóság arra, hogy fuzióval erősítsék meg a kellő anyagi eszközök híjját érző egyesületet és most ez a fuzió az Aradi Torna Egyletbe beolvadással meg is fog történni. A Testgyakorlók Köre ma este tartott választmányi ülésén elvben hozzájárult a fuzió eszméjéhez, a részletek megvitatására pedig bizottságot küldtek ki, amelyik csütörtökön már megkezdte a tárgyalást a másik sportegyesülettel. A fuzió csak előnyös lesz az aradi sportéletre, mert az ATK, erős atlétagárdájának beolvadása a tornával és futballal foglalkozó Torna Egyletnek az atletikában is szép szereplést biztosít.

+ Birkozó-verseny Arad város bajnokságáért. E hó 29-én d. u. 3 órakor rendezi meg az Aradi Toldi Klub Arad város bajnokságáért folyó birkozó versenyt a Fehér Kereszt nagytermében. A verseny érdekességét nagyban növeli a

délmagyarországi kerülethez tartozó egyesület nevezése, melyek közül Temesvár, Nagykikinda, Szeged, Baja számos atlétájával vesz részt. Ohrstein, Nasitz, Koller, Lábu, Vasutas, Medve, Mikler, Adamov, Gammer, Veszelinovits stb. indulása feltétlenül biztosítja a verseny érdekességét és változatosságát. Helyárak: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, karzat 50 fillér, fentartott hely 1.50 korona, diákjegy 30 fillér.

Háromszáz

nyomorgó színész.

— Akik nem kaptak szerződést —

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 24.

Szeptember elsején költöztek át a színészek új szerződéseik szerint új társulatokhoz és azóta a még szerződés nélkül levő színészeket is szerződtették a kisebb társulatokhoz. Ám a sok színészkola annyi színészt termel évek óta, hogy igen-igen nagy azoknak a színészeknek a száma, akik szerződés nélkül maradnak, mert minden társulat, még a legkisebb is, kész a szervezkedésével: nincs több hely, nincs szerződés.

Egy öreg színész: Erdélyi István így mondotta el szomorú tapasztalatait a szerződés nélküli színészek sorsáról egy budapesti újságíróknak:

— Színészek, igazgatók szövetkeznek egymással és egymás ellen, de az igazi bajt sem ők, sem az intéző faktorok nem veszik komolyan, nem látják meg a magyar színészet csődjének közeli fotografiáját, a tulprodukción, a színészproletáriust, a nagy szerződés nélkülséget. Augusztus végén a vidéki szintársulatok szervezkedése körülbelül lezáródik. A szerződés nélkül álló színészek száma meghaladja a háromszázat. Ennek jórésze tehetséges, értékes színész, sőt nem egy mögött a legszebb mult áll.

Az ország területén működő harminchétharmincnyolc szintársulat nem képes az évről-évre emelkedő anyagot elhelyezni. A társulatok létszáma alig emelkedik, a színészkolák pedig öntik a színészt. A sok gólyaszínész eladja magát negyvenötven forintokért, az igazgató persze kapva kap rajta és így esik ki az obligóból a régebbi, a jobb színész, aki éhbérért nem szerződik el.

Alkalmam nyílt a két legforgalmasabb és legnagyobb színészügynökséghez betekinteni egy kicsit. Az ajtó szakadatlanul nyílik, özönlük be a sok színész. Kétség és remény az arcokon. Rikító vidéki szubrett, ösztövr és kövér komikusok, kivénhedt anyák és komikák, zord drámai hősök, fürgé naturbursok és bonvivantok, elbizakodott gólyák és keserű veteránok mind együtt, mind egy darab kenyérért. Itt ácsorognak estig és az ideges ügynök hangja kihallatszik az előszobába:

— Jöjjön be majd holnap!

Az ügynöki szoba ajtaja ostrom alatt van. Odabent az olcsóság a jelszó, kérés, könyörgés, egy 80 koronás szerződésért 100—200 koronás ügynöki díj. Egy jellemző eset: egy kedves, tehetséges fiú ajánlkozik 140 korona havi gázsira. Jön egy gólya-színész és előáll, hogy ő 80 koronáért is elmegy. Az utóbbi győz. Szomorú, sok jellemző momentuma van itt ennek a csábos, külsőleg csillogó pályának. Háromszáz színész szerződés nélkül! Mi lesz ezekkel és mi lesz jövőre és azután. Miért nem folyamodnak valami radikális eljáráshoz és miért nem világosítják fel a szülőket és a könnyelmű ifjúságot. Miért nem vetnek gátat a színész-tulprodukciónak, miért tartják lehetetlennek a színészkoláknak néhány évre való bezárását és miért nem tartható fenn a felvételi vizsgáknál a numerus clausus? Ajánlom ezt a vigasztalan helyzetet a színészek, az intéző körök, és különösen a tanulmányaikat félbeszakító, könnyelmű ifjúság figyelmébe, akik meg gondolatlanul történeken e pálya felé.

Baleset

a Bécs—orsovai motorcsónak versenyen.

— Elégett jármű. —

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 24.

Jelentettük már, hogy Bécsből tizenhat motorcsónak indult el Orsovára a Dunán. A Bécs-orsovai motorcsónak-verseny résztvevői közül elsőnek Benz I. érkezett tegnap délután háromnegyed 4-kor a bajai Sugovica-kikötőbe, a hol a város vezetőségével élén nagyszámu közönség várta az érkezőket. A kikötő gyönyörűen föl volt lobogóva. Zene és ágyulövések közt vonultak a kikötőbe az összes jachtok és bár az eső állandóan esett, a nézőközönség jelen volt 7 óráig, a Sibille érkezéséig. Landin dr.-t nagy ovációban részesítették. A versenyzőket szállókban és részben magánlakásokban szállásolták el. Este fél 9 kor a Nemzeti Szállóban társasvacsera volt, melyen a vendégeket a város nevében Erdélyi Gyula polgármester-helyettes köszöntötte föl. Az első csoport ma reggel fél 7-kor indult Ujvidékre és fél 8-kor a második csoport motorcsónak. Az indulást ismét nagy közönség nézte végig és a versenyzőket lelkesen megéljenezte.

A versenyen résztvevő motorcsónakok egyikét különben ma súlyos baleset érte. A Benz XV. számú motorcsónak, amely a versenyző motorok sorrendjében utolsónak indult, ma hagyta el Budapestet és sebesen igyekezett lefelé a Dunán. A motorcsónakot a Dunagőzhajózási társaság egyik gépésze vezette, akinek egy mechanikus segédkezett. Ezenkívül a csónakban volt Hock Pál bécsi mérnök és még egy másik mérnök.

A csónak mintegy negyvenöt kilométernyire haladt már a főváros határától, amikor felrobbant. A tűz gyorsan belekapott a motorcsónak faalkatrészeibe és a kis csónak lobogó lángokban állva suhant tovább a vizen. Oltásra gondolni sem lehetett, a csónak utasai inkább arra törekedtek, hogy életüket megmentsek. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy sorba beugráltak a vízbe és uszással igyekeztek a part felé, amelyet szerencsésen el is értek.

A motorcsónak ezalatt teljesen lángbaborult, sőt felrobbant a tartalékbenzin is. A motorcsónakban ugyanis százötven kilogramm benzin volt az orsovai utra előkészítve. Percekig tartott a csónak égése. Amint a faalkatrészek kiégtek, a csónak vasváza megtelt vízzel és a még mindig lobogó motor elsüllyedt.

A megmenekült utasok két órai gyaloglás után egy puszta jutottak, ahonnan kocsin folytatták utjukat a legközelebbi vasuti állomásig és az első vonattal visszautaztak Bécsbe.

VIDÉK.

Bérmálás Ujaradon. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök e hó 25-én délután fél 4 órakor a Temesvár felől érkező vonattal Ujaradra érkezik. Ujarad közönsége nagy ünnepélyességgel készül fogadni főpapját. A püspök 26-án osztja ki hiveinek a bérmálás szentségét.

A sorozás Eleken. Eleken ma fejezték be a sorozást, amely nem a legjobb eredménnyel végződött. Az állításköteleseknek ugyanis mindössze tizennyolc százalékát vették be. Összesen 894 állításköteles jelent meg a sorozóbizottság előtt, amely 53 első, 26 második és 80 harmadik korosztálybeli újoncot sorozott be. Közel kilencszázból tehát csak 159 vált be. Feltűnő, hogy a harmadik korosztályból többet soroztak be, mint másik kettőből együttvéve.

HIREK.

A kuruc állatorvos.

A bécsi szállodákban néhány napig csupa magyar vendég járt és a szállodai portások az új vendégek neve mellé a grófi rangon, képviselői minőségben, földbirtokosi címen kívül — legalább is gondolatban — odatették: Ez is egy ellenzéki politikus. De egy névvel — valószínűleg — megakadt a harmadrangu szállodácska portása. Már-már büszkén irta le a nevet, büszkén, hogy nekik is jutott a Bécszet hódító ellenzéki kurucokból egy; de aztán gondolkodóba esett: Szerdahelyi Henrik — a manó tudja keréketörni ezzel a névvel a nyelvét! — állatorvos, Tiersaszt... Hát csak nem csinálhat politikát, kurucot, kormánybuktatót ilyen jámbor foglalkozású szelíd ember! Nem, a harmadrangu szállónak nem kurucvezér jutott, csupán, egy ártalmatlan, politikától mentes Tiersaszt...

Pedig tévedett a bécsi portás: Szerdahelyi Henrik állatorvos az ellenzéki politikában jelentős, fontos személyiség. Nagy misszióval jött Bécsbe, titkos küldetéssel, mert neki mindenütt ott kell lennie, ahol ellenzéki honbafafiság címen fanatikusan éretlenkedni lehet. Még nem olyan régen volt, hogy Szerdahelyi országsszerte híres ember lett: április 23-án küldöttséget vezetett Justh Gyulához, akit az egy tagból álló küldöttség élén, küldői nevében üdvözölt. Közben Khuent, Tiszát, Lukácsot, a többséget szidta hangosan, míg meg nem verték és ki nem dobták a parlament folyosójáról. Két napig irtak róla és ezalatt a két nap alatt kiderült az affér hiteles története: Szerdahelyi, mint nép megbizta Szerdahelyit, mint küldöttséget, hogy Szerdahelyi, mint szónok üdvözöljön, korholjon, kidobódjon.

Szerdahelyi, az állatorvos ezzel átalakult politikai fanatikussá és ott volt mindenhol: ha küldöttséget kellett vezetni egy tintatartódobó képviselőhöz, ha táviratban üdvözölni lehetett, mondjuk Kovács Gyulát... Szerdahelyi itt és Szerdahelyi ott. Most végre betekintett Bécsbe is, nagyot ütött botjával a levegőbe, hogy bemutassa az osztrákoknak: milyen is a „józan magyar nép”, amelyik él-hal Károlyi Mihályéért.

— Manuel exkirály Ferenc Józsefnél. Bécsből jelentik: A király ma Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta Manuel portugál exkirályt. Manuel fekete ruhában és cilinderben ment a felség elé. Amint belépett a kapun, az őrség fegyverbe állt s a zenekar a generalmarsot kezdte játszani. A kihallgatás mindössze negyed óráig tartott s amikor Manuel elhagyta a kastélyt, az előbbi jelenet megismétlődött.

— József főherceg mai vadászata Honc-tón késő délutánig nem járt eredménnyel. A főherceg már korán kiment a tegnap is követett tizenhatalmas szarvasbika üldözésére, amelyet ma hajnalban az erdőség egyik részében láttak a vadőrök. A fedelmi vad nyomát hosszabb ideig követte a fenséges vadász, azonban lőtávolságra megközelíteni nem tudta. József főherceg elutazását illetőleg még nem történt semmitféle intézkedés.

— Az egri érsek beiktatása. Szemrecsányi Lajos, az új egri érsek ma vonult be Kriszton Endre titkárával Egerbe. Eger város felhasználta az alkalmat, hogy hódolatát és ragaszkodását fejezze ki az érsek előtt. A feldiszített állomáson Jankovich Dezső polgármester üdvözölte az érseket, aki meghatóttan köszönte meg az ovációt. Ezután diadalkapun át a feldiszített utcákon végig az érseki rezidenciába ment négyes fogatán, nagyszámu kíséretével együtt. Az érseki épületben a főpapok és papok üdvözölték az új érseket.

— A Weisz Dávid cég fosztogatói. Az aradi rendőrség még mindig nyomoz a Weisz Dávid fűszernagykereskedő kárára elkövetett pénzlopás ügyében. A mai napon ugyanis egy igen fontos újabb gyanus körülményre terjesztette ki figyelmét és azt nyerte vele, hogy újabb irányban is alapos reménnyel keresheti a kereskedő ellopott pénzének még hiányzó részeit. Megjelent a rendőrségen egy M. J. nevű fiatalember, aki a Weisz Dávid cégnek alkalmazottja és elmondotta, hogy a letartóztatott Regyes Mihály tanulóól ő is kapott néhány héttel ezelőtt ötven koronát. A fiu revolvert akart tőle venni, ő hajlandó volt eladni a maga pisztolyát. Száz koronással kínálta meg őt Regyes a fegyver árának fejében, ő ezt nem fogadta el, majd pedig ötven koronában egyeztek meg és ezt az összeget a tolvaj tanuló ki is fizette. Arra a kérdésre, vajon több pénzt nem kapott-e Regyestől, a segéd tagadó választ adott. Szeczekovszky Teofil rendőrhadnagy azonban nem hitte el ezt az állítást és házkutatást tartatott M-nél, melynek eredményeképpen a detektívek egy ötszáz korona értékű takarékpénztári könyvecskét találtak, melyben ötven és száz koronás betétek vannak augusztus közepétől kezdődőleg. Mikor ezt eléje tartották, M. azt monddta, hogy ő a pénzt ellenszolgáltatás fejében kapta másoktól, abban Weisz Dávidtól származó pénz nincs. Ezt a védekezést nem fogadta el a rendőrség és ezért ebben az irányban tovább nyomoz, mert azt hiszi, hogy mások is kaptak a tolvaj inastól különböző összegeket. Regyest és Leibot ma átkísérték az ügyészhez.

— Megoperálták Tisza Istvánt. Nagyszalontáról jelentik: Tisza István gróf jobb kezefején mérges daganat támadt. Tiszát Fráter Imre dr., a biharmegyei közpörház főorvosa megoperálta. Az operáció szerencsésen sikerült.

— Arad város az aradi ujságírókért. Megirtuk, hogy az Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete azzal a kérelemmel fordult Arad város törvényhatósági bizottságához, hogy az egyesületet a város támogatásban részesítse. A legutóbbi közgyűlés méltányolva ennek a kérésnek jogosságát, hat éven át évi 1000 korona segélyt szavazott meg az Aradi Ujságírók Segítő Egyesületének. Az erről szóló határozat, amelyet most küldött meg a város az egyesületnek, a következő:

Tekintettel azon nemes emberbaráti célra, melyet az egyesület szolgál és figyelemmel arra, hogy az egyesület tagjai a hivatásos magyar ujságírók, odaadó munkával szolgálják a társadalom és nemzet érdekeit: a kérelmet teljesítjük és 1913. évi január 1-től kezdődőleg hat (6) egymásután következő évre egyezer korona segélyt az „Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete” részére megszavazunk. Utasítjuk a tanácsot, hogy az 1000 korona az 1913. évre szóló költségelölírányzatba felvéttessék. Jelen határozatunk jóváhagyás végett a belügyminiszter urhoz felterjesztendő. Erről a tanácsot és fentnevezett egyesületet értesítjük. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1912. évi szeptember hó 11-én tartott rendes havi közgyűléséből. Varjassy Lajos polgármester, dr. Angél th. tanácsnok.

— Házasság. Ma délnen fél 12 órakor vezette oltárhoz a budapesti egyetemi templomban Pallavicini János őrgrof, császári és királyi tartalékos huszárfőhadnagy Pallavicini János őrgrof csász. kir. nagykövet és neje Reade Crowe Georgina cs. és kir. palotahölgy fia loósi és egervári Solymosy Mártha barónöt, loósi és egervári Solymosy Lajos báró, országgyűlési képviselőnek leányát. A fényes szertartás után diszebed volt, a melynek végeztével a fiatal pár nászutra ment.

— A grófok adója. Csongrád megye igazolóválasztmánya összeállította a legtöbb adót fizetők névjegyzékét, amelyből a következőket közöljük: Örgrof Pallavicini Sándor 87,201.40 kor. Károlyi Imre gróf 38,126.44. Berchtold Lipót gróf külügyminiszter 30,384.91. Sváb Sándor 12,404.54, Kárász István 5946.58, Szeder Ferenc János dr. 3630.04, Faragó Antal országgyűlési képviselő 4699.93 stb.

— A Maros pusztításai. Déváról jelentik: A Maros áradása egyre tart. Marosilyétől Déváig minden talpalatnyi hely víz alatt áll. A víz a fák koronájáig ér, a kukorica táblákat teljesen ellepte és a szénakazlakat elhordta. Déva körül csaknem a pályatestig ér az áradás. Az időjárás hideg az eső folyton esik.

— A spanyol infánsnő végrendelete. Madridból táviratozzák: Mária Terézia elhunyt infánsnő végrendeletében azt kívánta, hogy holttestét ne balzsamozzák be és koporsójára ne tegyenek virágot és koszorút.

— Aviatikusok balesete. Antwerpenből jelentik: A braschepi repülőtéren ma egy katonai repülőgép lezuhant. A gépben ülő egyik hadnagy kitörte a lábát, míg utasa, egy másik hadnagy sér tetlen maradt.

— Elhunyt elmebajos kereskedő. Bácskay Imre aradi szatócs, akinek a Kossuth Lajos utcában volt üzlete, már hosszabb idő óta betegeskedett. Idegbaj gyötörte, mely az utóbbi napokban agyhántalmakká súlyosodott. A környezetét, családját fenyegette leöléssel és ezért a rendőrséghez folyamodtak segítségért és kérték, hogy az elmeórházban helyezze el a hatóság a közveszélyessé vált embert. Kaddebo György dr. tisztiorvos megvizsgálta Bácskayt és megállapította rajta az elmebajt, elrendelte, hogy a kórházba szállítsák. Az aradmegyei kórház elmeosztályán azonban nem volt hely és ezért ideiglenesen a városi szegényházba helyezték el, ahol ma reggel halva találtak egyik cellában. Az orvosi vizsgálat agyhüvést állapított meg a hirtelen halál okául.

— A Tisza kiöntött. Nyiregyházaáról jelentik: A tartós esőzések következtében Tiszalök község mellett a Tisza kilépett medréből és 4000 hold szántót elöntött. — Szatmárnémetiből jelentik: A Szamos állandóan árad. Több távirat jelenti, hogy a folyó mentén az országutakat a víz elöntötte.

— A mérges gomba áldozatai. Makórol jelentik: Bakos Ferenc gazda ma reggel családjával együtt szőlőjébe ment, hogy a szüreti előmunkálatokat megtegye. A szőlő árkában sampion gombához hasonló gombát találtak, amelyből egy kosárravalót szedtek. Délben az asszony levest főzött a gombából, amelyből mindannyian ettek. Alig negyedóra múlva az egész család irtózatoss gyomorgöröcsöket kapott. Az előhívott orvos azonnal gyomormosást alkalmazott, azonban a két kisebbik gyermek állapota így is súlyos s felgyógyulásukhoz alig van remény.

— Sikkasztott a pénztáros. A budapesti rendőrségen, mint megirtuk, tegnap feljelentették Brünn Zsigmondot, a Wiener Bankverein Nadorutcai fiókjának pénztárosát, hogy egy nagyobb összeg elsikkasztása után megszökött. Brünn Zsigmond utoljára pénteken volt hivatalában. Azt hitték, hogy beteg és ezért az Alpár-utca 8. szám alatt levő lakására egy hivatalnokot küldtek ki. Nem találta meg Brünn. Lakásadója azt mondta, hogy Ceglédre utazott. Ez gyanút keltett a bankfőnök előtt, rovincsolást eszközölt és így jöttek rá, hogy Brünn sikkasztott. A rendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy Brünn nincs Cegléden. Most országsszerte keresik. Ma délelőtt a Kővári A. bankcég is feljelentette Brünn Zsigmondot, mert kétezer koronával károsította meg a bankot.

— Árviz Szemlakon. A nagy esőzések következtében a Maros mentén fekvő egyes községek ismét veszedelem előtt állanak. Ma a szomszédos Szemlak községből kaptunk olyan jelentést, hogy a község határa víz alatt áll, a növényzet nagyrésze elpusztult, sőt a talajvíz sok házban úgy felfakadt, hogy a bennlakás lehetetlen. A hatóság megtett minden intézkedést a veszedelem elhárítására, azonban egyelőre tehetetlenül kell várniok a víz visszahúzódását és a talajvíz elapadását. Szemlak határában olyan mérveket öltött a Maros áradása, hogy a Maros tulsó partján lakók az innensőkkel nem is érintkezhetnek.

— **Csalás a nagysága nevében.** Retter Éva, világi 18 esztendő cselédleány néhány hónap előtt jött Aradra és itt szolgálatba állott Leopold Adolf borkereskedőnél. Igen jó magaviseletű, tisztességes leányzó volt a Retter Éva, aki nagyon is megtanulta, mint kell egy falusi kisleánynak a városban forgolódnia, ha boldogulni akar. Nem is esett valami tulságosan kétségbe a miatt, hogy e hónap tizenkettődikén ki kellett lépnie a helyéből. Az ügyes ember a jég hátán is megél, mondja a példaszó, amely valószínűleg még akkor keletkezett, mikor sem csokoládé gyár, sem Kugler bonbon nem volt a világon. Az éhes ember tudniillik ma, a kenyér drágaság idején csakugyan nem tehet egyebet, minthogy kilószámra veszi a csemegét és azt eszi, mint a hogy Retter Éva is cselekedik. Öt napon át megjelent Lázár Gyula füszerkereskedésében és megvette Leopold Adolfné nevében a mindennapi csokoládéját — orvosi vélemény szerint igen kitűnő táplálószer — megvette a néhány kiló szőlőjét, sőt a szalámit se vetette meg. Adtak neki szó nélkül mindent, amit csak kért. Ma azonban már a nagyobb hitelenség kedvéért irást is vitt. Egy cédulát irt volt urnője nevében és pedig azzal a helyes irással, amelyet az iskola első osztályában sajátított el. Ez már gyanút keltett és csak hamar vége lett az Eldorádónak. A rendőrség kezére került Retter Éva, amely csalás miatt letartóztatta.

— **Helyesbítés.** A napokban egy nyomdai szaklap közlése alapján azt irtuk, hogy a Temesvarer Volksblatt, a Temesvarer Zeitung és a Neues Temesvarer Zeitung megszűnik és helyettük új politikai napilap indul meg. Most azt jelelik Temesvárról, hogy a Temesvarer Volksblatt nem szünteti be megjelenését, csupán a két utóbbi lap fog megszűnni.

— **Agyonütötték a haragosai.** Borsán Ilés kürtösi napszámot tegnap este hét órák az utcán meglesték haragosai, Muentyán Miklós, Mercse Flore és Pálkás János. A három ember nekítámadt Borsánnak és addig verték botokkal és sörsüvegekkel a fejét, míg eszméletlenül terült el. Borsánt súlyos sérüléseivel az aradi közkórházba szállították, ahol ma délelőtt meghalt. A gyilkos legényeket letartóztatta a csendőrség és az aradi ügyészség fogházába szállította őket.

— **Cocus lábtörő, cocus szőnyegek, fűrdőgyékény, parquett kefe, parquett beeresztő kefe, seprők, tisztító szerek, ruha, haj és fogkefék és az összes háztartási cikkek legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél, Andrassy-tér 15.**

— **Arad város új lakbérleti szabályrendelete** Dr. Rácz Sándor magyarázatával kapható Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében Arad, Szabadságtér.

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Béni-tér. 4676

— **Csik János Aradmegye földrajzát, Aradmegye kis iskolai térképét az új helynevekkel és iskolai árjegyzékünket tiszteletpéldánykép bevezetésre kerje minden aradmegyei tanító. Kiadja Ingusz I. és Fia Arad.**

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretezőhöz* Arad, Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Az iskolaidényre táskák, könyvszíjak, rajztáblák, vonalzők, körzők, festékek, tollszártartók és mindenféle egyéb iskolai tanszerek legnagyobb választékban és igen olcsón kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében.**

— **Fedák így ír:** Tisztelt doktor ur! Mikor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felsőgek előtt énekelhettem, a Felsőges asszony kérdésére, hogy mivel tüntetem el híres magyar szeplőimet, csak annyit feleltem: „Havasí Gyopár Crém” Felsőg! Gratulálok, mondta Ő kegyesen. És ugyanezt mondom én Önnek. Fedák Sári. 5069

— **Használt tankönyvek még mindig kaphatók Ingusz I. és fiánál csak a Weitzer-utcában,**

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönzötintézetében, Aradon.**

— **A legújabb női táskák már megérkeztek Hegedüs Gyula cégnél.**

— **Arad város új lakbérletiszabályrendelete Kerpel Izsóval kapható.**

— **Esperanto könyvek Kerpelnél.**

— **Legjobb gombfestékek Kerpelnél.**

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.**

TARKASÁGOK.

(Felköszöntök akadályokkal.) A homoki szőlősgazdák kongresszusának Szegeden a Tisza-szállóban rendezett bankettjén Gerliczy Ferenc báró mondta az első felköszöntőt. A magyar földmivélség első istápolójára üritette poharát.

— Ez pedig nem más — fejezte be a felköszöntőt — mint a földmivélségi miniszter ur, báró Serényi . . . Serényi . . . Ján . . . Sán . . .

Gerliczy bárónak hirtelen nem jutott eszébe Serényi keresztnéve. Nem sokan vették észre a kis feledékenységet, mert Bokor Pál helyettes polgármester odaugta:

— Béla, Serényi Béla.

És Gerliczy Ferenc báró üritette poharát a földmivélségi istápolójára, gróf Serényi Bélára, aztán kézmozdulattal intett köszönetet Bokor Pálnak.

A következő felköszöntőt Bokor Pál helyettes polgármester mondta a miniszter képviselőjére.

— Emelem poharam a földmivélségi miniszter ur képviselőjében megjelent . . . megjelent . . .

Kinos feszengés támadt. A helyettes polgármester elfelejtette a miniszter képviselőjében megjelent miniszteri osztálytanácsos nevét. Gerliczy báró odasugta:

— Hampel Antal dr.

(A tizenkét sonka) Elloptak a minap Aradon tizenkét sonkát. Valamelyik gazdag család birtokában volt a pompás éték: valószínűleg milliomos család volt, mert akinek házában a mai sanyaru viszonyok között tizenkét darab szép sonka van, az csak milliomos lehet. A lopást bejelentették a rendőrségnek, amely természetesen megindította a nyomozást. A rendőrségen az ilyen nyomozást úgy szokták teljesíteni, hogy az ellopott tárgyakat cédulára felírják és egy rendőr ezt az ivet szerte hordja a városban azokhoz a kereskedőkhöz, akik esetleg megvehetik a lopott tárgyakat. Rendszerint az ékszerészek részesülnek abban a kitüntetésben, hogy a rendőrség intő felhívását megkapják: ilyen, meg ilyen lopott drága holmikat meg ne vegyetek.

Ezeket a figyelmeztető írásokat egy aradi öreg rendőr szokta elvinni az ékszerészekhez. Nagyon ismeri már a járást a drágakövek boltosainál és szinte behunyott szemmel is el tudna menni valamennyihez.

Tegnap is sorra beállított az ékszerészekhez. A rendőrtiszt ugyanis odaadott neki egy csomó irást.

— Ezeket kézbesítse az illetékes kereskedőknek, — mondta a tiszt. — Megint lopott holmikat keresünk.

Az öreg rendőr nyakába vette a várost és elindult az ékszerészekhez anélkül, hogy megnézte volna, vajon csakugyan azokhoz kell-e mennie? Végigjárta valamennyit és boszusan állapította meg, hogy mindenütt nagyot kacagtak, amikor a figyelmeztetést elolvasták. Nem értette, hogy mi nevetni való van ő rajta? Csak később tudta meg, hogy a szokás hatalmánál fogva az ékszerészekhez vitte azt a figyelmeztetést, amelyben a rendőrség megiltja a henteseknek, hogy megvegyék a tizenkét lopott sonkát.

(Az egyszerű mondat.) A napokban nyitlak meg Aradon a tanintézetek és a tanító, meg tanár urak már is valóságos vigjátékba illő jeleneteket tudnak elmondani a padokba szorult gyerkőcök cselekedeteiről.

— Soha nem nevettem annyit — mesélte egy buzgó tanférfi — mint tegnap, amikor elolvastam a növendékeim magyar írásbeli dolgozatait. Az egyszerű,

vagy tömönatokot magyaráztam nekik és azt mondtam, hogy szeretném, ha ők nem ilyen elkoptatott, megszokott mondatokat írának, hogy: „a kutya ugat, a macska nyávog, a gyerek sir, a nap süt, — hanem szép okos és hangulatos mondatokat találnának ki.

A magyarázatomnak csakugyan meg is lett a hatása. Az egyik fiu ugyanis a következő tömönatot kanyarintotta az írkájába:

— A halottkém hegedül.

TANÜGY.

(—) **Uj állami kisedővodák Pankotán.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pankotán két új állami kisedővodát létesített. Az épületeket, melyek a legmodernebb tervek alapján épültek, a kellemetlen időjárás miatt egy pár nappal megkésve adják át hivatásuknak. Pankota község áldozatkészségének ismét a legszebb tanujelét adta, amennyiben a nagyfontosságú kulturális intézmények közel hatvan ezer koronába kerültek. Kivánatos, hogy a miniszter a község áldozatkészségét megfelelő államsegéllyel támogassa, mert csak így remélhető a kisedővás elhanyagolt ügyének felkarolása, ha az államsegélyek engedélyezését nemcsak ígéretekben tartogatja a miniszter, hanem tényleg ki is utalványozza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Működik a spekuláció.

— Javulás az értéktözsde. —

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 24.

A tegnapi riadalom után ma az értékpiacon lényegesen megjavult. Már a délelőtti tözsdé elején nagyobb intervenciós vásárlások történtek. E vásárlások, valamint a kontremin fedezései folytán a kereslet tulsulyba került és habár a forgalom nem volt tulságosan nagy és a vételek kisebb tételekre szorítottak, az árfolyamok mégis lényegesen javultak, úgy, hogy a tegnapi árvesztés többnyire megtérült. Kimondott szilárdságról azonban még mindig nem lehet beszélni, mert az árnívó pillanatonként 2—3 koronás hullámzást mutatott.

A nagyközönség jobbra már kívül áll a mai érdekltségen, most ismét a hivatalos spekuláció lép az aktivitás terére és dirigálja a maga különleges céljai szerint a kurzusokat, ami a mai forgalom szerény dimenziói mellett lehetségessé vált. Vajjon az intervenciós vásárlások által előidézett javulás tartós lesz-e, avagy csak ugynevezett do-pinggal állunk szemben, azt egyelőre bajos eldönteni. A biztos eligazodást és tisztánlátást zavarja, hogy mindenki a maga specielis érdeke szerint világitja meg a dolgokat és az angazsmánok igazi mérve és jellege iránt semmi bizonyosat megállapítani nem lehet. Csak annyi kétségtelen, hogy az utóbbi napok folyamán a nagyközönségnek még az a része is, amely a legmagasabb árfolyamokon vette értékeit és hosszú idők óta nagy áldozatokkal tartotta pozícióit, most futva menekült a tözsdéről, ahol olyan érzékeny veszteségek érték. És egyhamar ezt a publikumot nem fogják többé értékpapírok vételére reábirhatni.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, szeptember 24.

Nagy a panasz a gazdák körében a sok csapadék miatt.

Nem mulik el nap eső nélkül, aminek következtében a most teljesítendő mezei munkák késnek.

A gabonauzlet irányzatában javulás állott be, az árak emelkedtek.

Elkelt a mai piacon:

4000 mm. buza	21:00—21:60
Rozs	18:00—18:40
Árpa	19:00
Zab	18:60
Tengeri	20:00
Morzolt uj-tengeri	18:00

(consum.)

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 24

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkedv gyenge, 20 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11 17 - 11 18	11 19 - 11 20
Buza 1913. áprilisi	11 70 - 11 71	11 71 - 11 72
Róza 1912. októberi	9 54 - 9 55	9 55 - 9 57
Róza 1913. áprilisi	10 05 - 10 06	10 07 - 10 08
Tengeri 1912. szept.	9 60 - 9 61	9 53 - 9 54
Tengeri 1913. májusi	7 66 - 7 67	7 66 - 7 67
Zab 1912. októberi	10 28 - 10 29	10 26 - 10 27
Zab 1913. áprilisi	10 43 - 10 44	10 42 - 10 43

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Szeptember 24. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	107.—
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	86.30
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₀	— — — —	75.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	— — — —	87.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	— — — —	87.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	— — — —	213.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	152.—
Osztrák járadék papírban	— — — —	86.30
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	89.25
Osztrák járadék aranyban	— — — —	111.90
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	86.30
1880. évi osztrák államsorsjegy	— — — —	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	21.35
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	838.—
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — —	640.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	— — — —	706.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	19.11
Német birodalmi márka	— — — —	117.77 ¹ / ₂
Londoni vista	— — — —	241.25
Páris vista	— — — —	95.42 ¹ / ₂
10 márkás arany	— — — —	23.57

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. szeptember 24.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	— — — —	9 90 - 9 95
76	— — — —	9 95 - 10 —
77	— — — —	10 05 - 10 10
78	— — — —	10 10 - 10 20

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	— — — —	9 80 - 9 85
Róza	— — — —	8 80 - 8 90
Arpa	— — — —	8 90 - 9 00
Zab	— — — —	9 15 - 9 20
Tengeri	— — — —	10 00 - 10 05

Kőbányai sertés piac.

— Szeptember 24. —

Szeptember 23. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 166—168 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 168—172 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 176—178 fillérig.

Sertéselészetszám: 1912. évi szeptember hó 20. napján volt készlet 33823 drb. — 1912. szeptember hó 21-én felhajtott 220 drb. — 1912. szeptember 21-én elszállított 120 drb. — 1912. szeptember 22. napjára maradt készletben 33912 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szerdán, 1912. szeptember 25-én:

1. Algir. Természetutáni felvétel. — 2. Esküszegő. Artista dráma 4 felvonásban. Az artista esküje című kép folytatása. A Huller család tragédiája.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Rubatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. szeptember 25-én

1. Asrogoi sikfutas. Természet után. — 2. Náci és kutyája. Mulatságos. — 3. Cigányszerem. Nagy attrakció. Három felvonásban.

Csütörtöktől kezdve a bécsi eucharisztikus kongresszus felvonulása.

NYILTTÉR.*

Megjegyzésem az „Arad és Vidéke“ tegnapi számában olvasható, állítólag ellenem tett feljelentés közhírtételére:

Ha nem az ellenfelemtől származik, másnak semmi köze ehhez a mi kettőnk és az ügyvédi kar (legalább egyelőre) magán ügyéhez;

ha az ellenfelemtől származik, akkor abban mindkettőnk és az ügyvédi kar érdekében sajnálatos jelentkezését látom oly vágnak, mely a hír szerint már igénybe vett törvényes uton kielégülésre nem számít, mert igaztalan.

Arad, 1912. szeptember 25.

6046

Dr. Dani Pál, ügyvéd.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon igen tisztelt egyesületek, testületek és magánosok, kik felejtethetetlen drága halottunknak

Valenta András

elhunyta alkalmával, végtelen fájdalomunkban oly jóleső szíves részvétükkel felkerestek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

6026

A gyászoló család.

Apolló Színház.



Szeptember 25-én

Esküszegő.

ARTISTA dráma 4 felvonásban.

Az artista esküje című kép folytatása.

A Huller család tragédiája

3711

Női

és leányka felöltők

eredeti berlini modellei

a legnagyobb választékban már megérkeztek :: ::

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

divatáruházába

Arad, Andrássy-tér 8.

A Minorita templom bejáratával szemben.

Szolid szabott árak!

Telefon 855.

5491

Utcai, alkalmi és vadász cipőkben nagy választék

Kobrak cipők!

LÁNYI MARCELL

ARAD, ATZÉL PÉTER-UTCZA 1. SZÁM

TELEFON 429.


TELEFON 429.

Nyílttér. Felhívás!

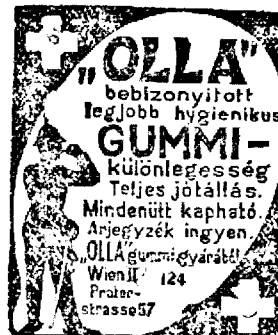
Értesitem a nagyközönséget, hogy az Arad, Deák Ferenc-utca 7. szám alatti Gólyához címzett mosó- és vasaló-intézetet Szabó Bálintné jelenlegi tulajdonostól megvettem, felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy netáni esedékes követeléseit alanti címemre minden további szavatosság nélkül *folyó hó 30-ig* bejelenteni sziveskedjék.

6025

Varga Antalné
Révay-utca 7.



Fényem még egyszer akkora, mióta Solarine-vel fényesitem magam. Solarine folyékony fémtisztítószer, mely mérget, savat nem tartalmaz.



"OLLA"
bizonyított legjobb higiénikus GUMMI-különlegesség Teljes jólátás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA gummigyártó Wien II. 124 Praterstrasse 57

A kizárólagos ki-függesztett OLLA ablakok az Olla lezárásokat jelölik. Kedvelt minőség: 1208. sz. tucattáskorona, 1204. sz. superlinom tucattáskorona. Az „OLLA” több mint 200 orros által legmegbízhatóbban van ajánlva. 1837 Kapható Aradon: Vojtek és Weisz, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos és Hegedűs Gy. uraknál

Barthl János

épület- és műlakatos
Arad, Rákóczi-u. 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint:

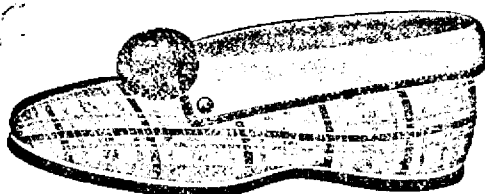
épület-vasalásokat, vaskerítéset, sirrácsokat, takaréktűzhelyeket, mindennemű javítást pontos kivitelben és jutányos áron. — Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentesen. — Jó házból való flu tanulói felvételt. —

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

6311

Barthl János.

Valódi teveszór comótcipő.



Férfi 5 kor. Női 4 kor. Gyermekek 3 kor. kapható

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Kiadó lakások.

Batthyányi- és Kossuth-utca sarkán épült bérházban egy 4 és egy 3 szobás lakás

KIADÓ.

Értekezhetni lehet: Gécs László gyógyszerárán.



<p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete most az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában van.</p>	<p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete most a Kossuth-szobor mellett van.</p>	<p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete most a Város-házának átellenében van.</p>	<p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete most az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak palotájával szemben van.</p>	<p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete most a Victoria takarékpénztár közelében van.</p>
<p>Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában van most</p> <p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete.</p>	<p>A Kossuth-szobor mellett van most</p> <p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete.</p>	<p>A Város-házának átellenében van most</p> <p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete.</p>	<p>Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak palotájával szemben van most</p> <p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete.</p>	<p>A Victoria takarékpénztár közelében van most</p> <p>Maresch Gyula</p> <p>üzlete.</p>

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi . 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkötéseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: számitódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megszerkesztli. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

HÁZASSÁG.

Akar nőülni?

28 éves csinos, vagyonos orosz hölgy, 22 éves egyedülálló árva 400.000 kor. hozománnyal, 38 éves gyermektelten özvegy 120.000 korona vagyonnal és meg sok száz vagyonos hölgy van előjegyzésben. Komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást kapnak. Schlesinger, Berlin 18. 5852

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weiss kézfínomítója. III-711

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és rajzszerke legelőnyösebben szerezhetők be „Minerva“ könyvkereskedésben Arad, Dobó-utca 1. (a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett.) 5811

Glafey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknek. Battonya: Geller Samu, Pecska: Lusztig Ernő 5041

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyösebben szerezhetők be Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésben Arad, Szabadság-tér 1. sz 5811

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-711

ALKALMAZÁST KERES.

Korábbi német nevelőnő

ki zongorát, franciát alaposan tanít, kitűnő bizonyítványokkal, állást keres. Vidékre is elmegy. Leveleket E. Römer Arad, főposta poste-restante kéretnek. 6035

Óvadékkal rendelkező

egyen pénzbeszedői állást keres. Cim a kiadóban. 6024

Elszámolásra keresek

jobbmenetelű italmérést, óvadékkal. Cim a kiadóban. 6023

Buziás-fürdőn működött

hidegvízgyógyintézeti Masseur nő ajánlkozok intelligens házakhoz, jutányosan. Cim: Burger Mariska, Dohány-utca 7. 6019

ALKALMAZÁST NYER.

Jó házból

való fiatal leányt pusztára keresek háztartási munkához. Ugyanott kerestetik egy használt, jó karban lévő fedeles hintó. Cim a kiadóban. 5970

Gyakornok

némi irodai gyakorlattal, kezdő fizetéssel kerestetik. Arad Hegyaljai Borpincészet Munkácsy Mihály-utca 3. szám. 5990

Keresek egy tisztességes

magános nőt, ki egy szoba és konyhából álló lakásért és kosztért házi teendőket végezne 4 tagu családnál. Bővebbet Szabadság-tér 21, konzervatóriumi felügyelőnél. 6036

Felső kereskedelmi iskolát végzett, jó házból való fiatal ember azonnali belépésre felfogadtatix Wallfisch Armin bank- és váltóüzletében. 6037

Fiatalabb

koru, jó modoru férfiak jegyzedőknek felvételnek az aradi Nemzeti Színháznál. Jelentkezhetni péntek délig a színhazi pénztárnál. 6048

Mindenes caeléd,

ki a főzéshez is ért, jó fizetéssel felvétetik Cukor Lászlónál, Boros Beni-tér. 6027

Kiöklő hazai biztosító

részvénytársaság keres egyes életbiztosítási szerzőket jó javadalmazással. Azok, akik e téren már sikerrel működtek, adják be ajánlataikat „Securitas“ jelleggel a kiadóhivatalba. 6020

Ügyes fiatal segéd felvétetik Weisz és Benjamin cég kézimunka és rövidáru üzletében 6029

KIADÓ LAKÁS.

November 1-től

a Perényi-utcában új házban 4 esetleg 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet Gróf Königsegg Fideknél, Perényi-u. 6. 5655

Különbejáratu

utcai ujonnan butorozott szoba kiadó. Csiky G.-utca 25. sz. 5986

A város közepén

elegánsan berendezett utcai butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Különbejáratu egy utcai

s egy udvari szoba 1 esetleg 2 ur vagy nő részére jutányos árban kiadó Petőfi utca 10. szám alatt. Értelkezhetni a házfelügyelőnél. 6038

Két utcai szoba konyhával esetleg garzon lakásnak alkalmas, november 1-re kiadó. Forray-és Hasszinger-utca sarok. 6022

3 szobás

modern utcai lakás fürdőszobával, zárt folyosóval november 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6040

Kiadó lakások.

Boros Béni-tér 11. sz. alatt egy 2 szobás előszobával, egy kétszobás és egy 1 szobából álló lakás a hozzátartozó konyhával együtt azonnal kiadó. Bővebbet Cukor Lászlónál. 6028

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-711

ÜZLETEK.

Eladó egy szabóműhely eredeti Singer varrógép, Trombita-utca 25. 6084

Kis vendéglő és kosztház

teljes berendezéssel áthelyezés miatt nagyon jutányos árért átadó. Cim a kiadóban 6041

KÜLÖNFÉLE.

Elvezett.

Hosszu szőrű vizsla (angol szetter), szine fehér, csak a két füle, zsemlye színű. Megtalálja keretik azt az aradi dohány beváltó hivatalnál átadni. 6021

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perollint Vojtek és Weisztől. III-711

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 3 szobás, előszoba, fürdőszobás uri lakás november hó 1 ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 39. 5571

Ha nem jól eszik

a hírója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-711

Taxameteres

Ber-autok
Telefonszám
816
2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökölly-ter 1. sz. 6011

Jó egészségének

fontartására használjon mindenképp

Kárpáti-féle

epenhajtó,

mely a legkitűnőbb fájdalom-
nélkül gyomorlaxatívó hasziszor.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 6026

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Alkalmi vétel!

Folyó hó 26-án a délelőtt folyamán Berzova melletti Goros község határában fekvő Mikó-féle „Aranyföld“ bánya telepen elszállítás előtt készpénz ellenében igen jutányos árak mellett eladatnak: Mezei vasuti sinek, billenő vasuti kocsik; egy darab Máv. gépgyári 8 lóerős alig egy hétig használt benzín locomobil reá szerelt előtéttel; továbbá vilány világítási eszközök és műszerek valamint különböző nagyságu dinamók és motorok ugyszintén építkezési szivattyúk és emelő daruk, valamint lakatos és kovács szerszámok, talicskák, mezei szerszámok és végül két egyenkint 40 hektoliter ürtartalmu vitzartány vaslemezből. 6038

Glésinger József és Fia áruháza

értesíti a n. é. vásárló közönséget, hogy helyiségük átalakítása teljesen befejezést nyert és a forgalomnak átadatott. Kérjük kirakataink megtekintését.

5899

Aradi Nyom. és Részvénytársaság könyvnyomdája, Képviselet és betűtőmunkások.